2025/1892

26.9.2025

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2025/1892,

annettu 10 päivänä syyskuuta 2025,

jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([1]),

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ([2]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Kaikentyyppisen jätteen syntymisen ehkäiseminen ja jätehuolto on keskeinen väline pyrittäessä suojelemaan ympäristöä ja ihmisten terveyttä unionissa. Koska jäsenvaltiot pyrkivät jatkuvasti parantamaan jätteen syntymisen ehkäisemistä ja jätehuoltoa koskevia suunnitelmiaan, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2008/98/EY ([3]) vahvistetun jätehierarkian, jäljempänä 'jätehierarkia', tiukka soveltaminen on tärkeää.

(2) Komission 11 päivänä joulukuuta 2019 antamassa tiedonannossa esitetyssä Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa ja komission 11 päivänä maaliskuuta 2020 antamassa tiedonannossa esitetyssä uudessa kiertotalouden toimintasuunnitelmassa puhtaamman ja kilpailukykyisemmän Euroopan puolesta kehotetaan tehostamaan ja nopeuttamaan unionin ja jäsenvaltioiden toimia tekstiili- ja elintarvikealojen ympäristö- ja sosiaalisen kestävyyden varmistamiseksi, koska ne kuuluvat eniten resursseja vaativiin, merkittäviä kielteisiä ulkoisia ympäristövaikutuksia aiheuttaviin aloihin. Kyseisillä aloilla muun muassa rahoituksen niukkuus ja tekniset puutteet haittaavat kiertotalouteen siirtymistä sekä hiilestä irtautumista. Elintarvike- ja tekstiilialat ovat eniten ja neljänneksi eniten resursseja kuluttavat alat, eivätkä ne noudata kaikilta osin jätehierarkiassa vahvistettuja unionin jätehuollon perusperiaatteita, joiden mukaan jätteen syntymisen ehkäiseminen on asetettava etusijalle ennen valmistelua uudelleenkäyttöön ja kierrätystä. Kyseiset haasteet edellyttävät systeemisiä ratkaisuja, jotka perustuvat elinkaaria-jatteluun ja joissa kiinnitetään erityistä huomiota elintarvikkeisiin ja tekstiilituotteisiin.

(3) Komission 30 päivänä maaliskuuta 2022 antamassa tiedonannossa esitetyn kestäviä ja kiertotalouteen perustuvia tekstiilejä koskevan EU:n strategian, jäljempänä 'strategia', mukaan tarvitaan merkittäviä muutoksia, jotta voidaan siirtyä pois nykyisestä lineaarisesta tavasta, jolla tekstiilituotteita suunnitellaan, valmistetaan, käytetään ja poistetaan käytöstä, ja etenkin pikamuotia on rajoitettava. Strategian vuoteen 2030 ulottuvan vision mukaan kuluttajat hyötyvät pidempään laadukkaista ja kohtuuhintaisista tekstiileistä. Strategiassa korostetaan, että on tärkeää saattaa tuottajat vastuuseen tuotteidensa aiheuttamasta jätteestä, ja ehdotetaan tekstiileille laadittavia laajennettua tuottajan vastuuta koskevia yhdenmukaistettuja unionin tason sääntöjä, joihin sisältyy maksujen mukauttaminen ympäristönäkökohtien perusteella. Siinä todetaan, että kyseisten sääntöjen keskeisenä tavoitteena on kehittää talousjärjestelmä tekstiilien keräystä, lajittelua, uudelleenkäyttöä, uudelleenkäyttöön valmistelua ja kierrätystä varten sekä kannustaa tuottajia suunnittelemaan tuotteensa kiertotalouden periaatteita kunnioittavalla tavalla. Tätä varten siinä ehdotetaan, että merkittävä osa rahoitusosuuksista, joita tuottajat maksavat laajennettua tuottajan vastuuta koskeviin järjestelmiin, osoitetaan jätteen syntyä ehkäiseviin toimenpiteisiin ja valmisteluun uudelleenkäyttöä varten. Lisäksi strategialla tuetaan tehokkaampia ja innovatiivisempia toimintatapoja biologisten luonnonvarojen kestävässä hoidossa, jotta elintarvikejätteen kiertoa ja hyödyntämistä sekä biopohjaisten tekstiilien uudelleenkäyttöä voidaan lisätä.

([1]) EUVL C, C/2024/888, 6.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/888/oj.

([2]) Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 13. maaliskuuta 2024 (EUVL C, C/2025/1033, 27.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1033/oj), ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 23. kesäkuuta 2025 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 9. syyskuuta 2025 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta (EUVL L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

(4) Tarkoituksenmukainen tekstiilien erilliskeräys auttaa vähentämään synteettisen tekstiilijätteen määrää ympäristössä, myös maa- ja meriekosysteemeissä, varmistamalla, että tekstiilit käytetään uudelleen ja kierrätetään ja niille annetaan lopulta uusi elämä edistäen siten kiertotaloutta.

(5) Elintarvikejätteen kielteisten vaikutusten vuoksi jäsenvaltiot sitoutuivat toteuttamaan toimenpiteitä elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi 25 päivänä syyskuuta 2015 hyväksytyn Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman mukaisesti ja erityisesti pyrkimään kohti YK:n kestävän kehityksen tavoitetta 12.3, jonka mukaan vuoteen 2030 mennessä on puolitettava maailmanlaajuinen elintarvikejätteen määrä henkeä kohti vähittäismyynnissä ja kuluttajatasolla sekä vähennettävä ruokahävikkiä tuotanto- ja jakeluketjuissa, mukaan lukien sadonkorjuun jälkeinen hävikki. Kyseisten toimenpiteiden tavoitteena on elintarvikejätteen syntymisen ehkäiseminen ja vähentäminen alkutuotannossa, jalostus- ja valmistusteollisuudessa, vähittäismyynnissä ja muussa elintarvikkeiden jakelutoiminnassa, ravintoloissa ja ravitsemuspalveluissa sekä kotitalouksissa.

(6) Huhtikuun 2021 ja toukokuun 2022 välisenä aikana järjestetyn Euroopan tulevaisuutta käsitelleen konferenssin jatkotoimena komissio sitoutui antamaan kansalaispaneeleille mahdollisuuden keskustella tietyistä keskeisistä ehdotuksista ja antaa niitä koskevia suosituksia ennen ehdotusten tekemistä. Sen yhteydessä kutsuttiin koolle eurooppalainen kansalaispaneeli, joka valmisteli joulukuun 2022 ja helmikuun 2023 välisenä aikana luettelon suosituksista keinoiksi tehostaa toimia elintarvikejätteen vähentämiseksi unionissa. Koska kotitalouksien osuus unionissa syntyvästä elintarvikejätteestä on yli puolet, kansalaisten näkemyksillä elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemisestä on erityisen suuri merkitys. Elintarvikejätteen vähentämistä käsitellyt eurooppalainen kansalaispaneeli esitteli lopullisissa suosituksissaan kolme keskeistä toimintalinjaa: yhteistyön vahvistaminen elintarvikkeiden arvoketjussa, elintarvikeyrityksiä koskevien aloitteiden edistäminen ja kuluttajakäyttäytymisen muutoksen tukeminen. Paneelin suosituksia käytetään jatkossakin komission yleisen työohjelman tukena elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemisen yhteydessä, ja ne voisivat toimia ohjenuorana jäsenvaltioiden auttamiseksi saavuttamaan elintarvikejätteen vähentämistavoitteet.

(7) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/31/EY ([4]) muutettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2006/12/EY ([5]) jättämällä soveltamisalan ulkopuolelle hiilidioksidi, joka on otettu talteen ja kuljetettu geologista varastointia varten taikka varastoitu geologisesti direktiivin 2009/31/EY vaatimusten mukaisesti. Kyseistä muutosta ei kuitenkaan sisällytetty direktiiviin 2008/98/EY, jolla direktiivi 2006/12/EY kumottiin. Sen vuoksi kyseinen muutos sisällytetään tällä muutosdirektiivillä direktiiviin 2008/98/EY oikeusvarmuuden varmistamiseksi.

(8) ”Tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajan”, ”asettamisen saataville markkinoilla”, ”verkkoalustan”, ”jakelupalvelujen tarjoajan”, ”yhteisötalouden toimijan”, ”kuluttajan”, ”loppukäyttäjän”, ”myymättä jääneen kulutustavaran” ja tekstiilien laajennetun tuottajavastuun täytäntöönpanoon liittyvien ”tuottajayhteisöjen” määritelmät olisi sisällytettävä direktiiviin 2008/98/EY, jotta selkeytetään kyseisten käsitteiden ja niihin liittyvien velvoitteiden soveltamisalaa.

(9) Huolimatta elintarvikejätteen kielteisiä vaikutuksia ja seurauksia koskevan tietoisuuden lisääntymisestä, unionin ja jäsenvaltioiden tasolla tehdyistä poliittisista sitoumuksista ja komission 2 päivänä joulukuuta 2015 antaman tiedonannon ”Kierto kuntoon – Kiertotaloutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma” jälkeen toteutetuista unionin toimenpiteistä elintarvikejätteen syntyminen ei ole vähentynyt riittävästi, jotta YK:n kestävän kehityksen tavoitteen 12.3 saavuttamisessa voitaisiin edistyä merkittävästi. Jotta voidaan varmistaa merkittävä panos kestävän kehityksen tavoitteen 12.3 saavuttamiseen, jäsenvaltioiden toteuttamia toimenpiteitä olisi tehostettava siten, että jäsenvaltiot etenevät kohti kyseistä tavoitetta, kun ne panevat täytäntöön tämän direktiivin sekä muita elintarvikejätteen syntymisen vähentämiseksi toteutettavia asianmukaisia toimenpiteitä. Tässä direktiivissä vahvistetaan näin ollen toiminta-alat, joilla jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa mukautettava tai toteutettava elintarvikeketjun kutakin vaihetta koskevia toimenpiteitä.

(10) Elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemisen osalta jäsenvaltiot ovat jossakin määrin laatineet kuluttajille ja elintarvikealan toimijoille suunnattua viestintämateriaalia ja toteuttaneet asiaa koskevia kampanjoita. Kyseisissä toimissa keskitytään kuitenkin lähinnä tietoisuuden lisäämiseen, ei niinkään käyttäytymisen muuttamiseen. Jotta voidaan hyödyntää kaikki mahdollisuudet vähentää elintarvikejätettä ja varmistaa edistyminen ajan mittaan, olisi kehitettävä käyttäytymistä muuttavia toimia, jotka räätälöidään jäsenvaltioiden erityisiin tilanteisiin ja tarpeisiin ja sisällytetään kaikilta osin elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä koskeviin kansallisiin ohjelmiin. Lisäksi on tärkeää kiinnittää huomiota ruokavaliomuutoksiin, alueellisiin kiertotalousratkaisuihin, kuten julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiin ja kansalaisten sitoutumiseen, sekä mukautumiseen eri alueiden, kuten syrjäisimpien alueiden tai saarten, erityistarpeisiin.

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/31/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, hiilidioksidin geologisesta varastoinnista ja neuvoston direktiivin 85/337/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2000/60/EY, 2001/80/EY, 2004/35/EY, 2006/12/EY ja 2008/1/EY ja asetuksen (EY) N:o 1013/2006 muuttamisesta (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj).

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/12/EY, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2006, jätteistä (EUVL L 114, 27.4.2006, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/12/oj).

(11) Maatalous- ja elintarviketuotteiden toimittajien ja ostajien välillä on neuvotteluvoimassa eroja elintarvikeketjuissa kaikkialla unionissa. Näin on erityisesti luonteeltaan enemmän tai vähemmän pilaantuvien maataloustuotteiden ollessa kyseessä. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen toteutettava kaikki asianmukaiset toimet sen varmistamiseksi, että tällä direktiivillä asetettujen elintarvikejätteen vähentämistä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettavat toimenpiteet eivät aiheuta maataloustuotteiden toimittajien neuvotteluvoiman huononemista tai lisää tällaisiin tuottajiin kohdistuvia hyvän kauppatavan vastaisia käytäntöjä, jotka kielletään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2019/633 ([6]).

(12) Euroopan talous- ja sosiaalikomiteassa ja Euroopan elintarviketurvan kriisivalmius- ja kriisinhallintamekanismissa (EFSCM) on tunnustettu pakkausten merkitys elintarvikejätteen vähentämisessä sekä elintarvikehuollon ja elintarviketurvan varmistamisessa. Tässä yhteydessä on näin ollen asianmukaista, että jäsenvaltiot kannustavat ja edistävät teknologisia ratkaisuja, jotka edesauttavat elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä, kuten säilyvyyttä pidentäviä tai pakattujen elintarvikkeiden tilaa erityisesti kuljetuksen ja varastoinnin aikana ylläpitäviä tai parantavia aktiivisia pakkausmateriaaleja, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1169/2011 ([7]) noudattavia käyttäjäystävällisiä välineitä, jotka osaltaan ehkäisevät nautittavaksi turvallisten elintarvikkeiden tarpeetonta poisheittämistä.

(13) Ottaen huomioon kykynsä vähentää elintarvikejätettä jäsenvaltioiden olisi tuettava innovatiivisia ja teknologisia ratkaisuja, jotka osoittavat selkeästi elintarvikkeen säilyvyyden, varmistavat elintarviketurvallisuuden ja tarjoavat asetuksen (EU) N:o 1169/2011 mukaisesti tietoa selkeällä ja kuluttajien helposti ymmärtämällä tavalla kuten merkinnöillä ”parasta ennen” ja ”viimeinen käyttöpäivä”.

(14) Jotta tuloksia voitaisiin saavuttaa lyhyellä aikavälillä ja jotta elintarvikealan toimijoille, kuluttajille ja viranomaisille voitaisiin tarjota tarvittava pidemmän aikavälin näkökulma, elintarvikejätteen syntymisen vähentämiselle olisi asetettava määrälliset tavoitteet, jotka jäsenvaltioiden olisi saavutettava vuoteen 2030 mennessä.

(15) Kun otetaan huomioon, että unioni on sitoutunut kestävän kehityksen tavoitteessa 12.3 asetettuun tavoitetasoon, odotetaan, että se, että jäsenvaltioiden on määrä asettaa elintarvikejätteen vähentämistavoitteet vuoteen 2030 mennessä, antaisi voimakkaan poliittisen sysäyksen ryhtyä toimiin ja varmistavan merkittävät ponnistelut kohti maailmanlaajuisia tavoitteita. Koska tällaiset tavoitteet ovat oikeudellisesti sitovia, niiden olisi kuitenkin oltava oikeasuhteisia, saavutettavissa olevia ja toteuttamiskelpoisia, ja niissä olisi otettava huomioon elintarvikeketjun eri toimijoiden, erityisesti mikro- ja pienyritysten, roolit sekä niiden valmiudet. Asetettaessa oikeudellisesti sitovia tavoitteita olisi näin ollen noudatettava vaiheittaista lähestymistapaa aloittaen kestävän kehityksen tavoitteiden mukaista tasoa alhaisemmalta tasolta, jotta voidaan varmistaa jäsenvaltioiden yhdenmukaiset toimet ja konkreettinen edistyminen tavoitteen 12.3 saavuttamisessa.

(16) Elintarvikejätteen vähentäminen missä tahansa elintarvikeketjun vaiheessa aiheuttaa merkittäviä myönteisiä ympäristövaikutuksia. Elintarvikejätteen vähentäminen tuotanto- ja kulutusvaiheissa edellyttää erilaisia lähestymistapoja ja toimenpiteitä, ja siihen osallistuu eri sidosryhmiä. Siksi jalostukselle ja valmistukselle olisi asetettava oma elintarvikejätteen syntymisen vähentämistavoite ja elintarvikkeiden vähittäismyynnille ja muulle jakelulle, ravintoloille ja ravitsemuspalveluille sekä kotitalouksille olisi asetettava oma elintarvikejätteen syntymisen vähentämistavoite.

(17) Kun otetaan huomioon elintarvikeketjun jakelu- ja kulutusvaiheiden keskinäinen riippuvuus, erityisesti vähittäismyyntikäytäntöjen vaikutus kuluttajakäyttäytymiseen sekä kotona ja kodin ulkopuolella tapahtuvan elintarvikkeiden kulutuksen suhde, kyseisille elintarvikeketjun vaiheille olisi asetettava yksi, yhteinen tavoite. Erillisten tavoitteiden asettaminen kullekin kyseisistä vaiheista aiheuttaisi tarpeetonta monimutkaisuutta ja rajoittaisi jäsenvaltioiden mahdollisuuksia toimia joustavasti silloin, kun niillä on tarve keskittyä erityisiin ongelmakohtiinsa. Jotta vältettäisiin se, että yhteisestä tavoitteesta aiheutuu kohtuuton rasite tietyille toimijoille, jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon suhteellisuusperiaate laatiessaan toimenpiteitä yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/633, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, hyvän kauppatavan vastaisista käytännöistä yritysten välisissä suhteissa maataloustuote- ja elintarvikeketjussa (EUVL L 111, 25.4.2019, s. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj).

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1169/oj).

(18) Väestörakenteen muutokset vaikuttavat merkittävästi kulutetun ruoan ja syntyvän elintarvikejätteen määrään. Yhteinen elintarvikejätteen vähentämistavoite, jota sovelletaan elintarvikkeiden vähittäismyyntiin ja muuhun jakeluun, ravintoloihin ja ravitsemuspalveluihin sekä kotitalouksiin, olisi sen vuoksi ilmaistava prosenttimääräisenä muutoksena elintarvikejätteen määrässä henkilöä kohti, jotta otetaan huomioon väestömuutokset. Koska matkailijoita ei lasketa mukaan väestöön ja koska jäsenvaltioihin kohdistuva matkailu saattaa lisääntyä tai vähentyä verrattuna viitekauteen, jota käytetään asetettaessa elintarvikkeiden vähittäismyynnille ja muulle jakelulle, ravintoloille ja ravitsemuspalveluille sekä kotitalouksille elintarvikejätteen vähentämistä koskeva henkeä kohti ilmaistu tavoite, komission olisi vahvistettava matkailuvirrat huomioon ottava korjauskerroin, jolla tuetaan jäsenvaltioita kyseisen elintarvikejätteen vähentämistä koskevan tavoitteen saavuttamisessa.

(19) Jäsenvaltiot mittasivat vuonna 2020 ensimmäistä kertaa elintarvikejätteen määrää komission delegoidussa päätöksessä (EU) 2019/1597 ([8]) vahvistetun yhdenmukaistetun menetelmän perusteella. Covid-19-pandemian aikana toteutettujen suojaavien toimenpiteiden vuoksi vuoden 2020 tietoja ei kuitenkaan pidetty tietyissä jäsenvaltioissa syntyneen elintarvikejätteen osalta edustavana. Näin voi myös olla vuosittain vuosina 2021, 2022 ja 2023 kerättyjen tietojen osalta. Asetettaessa elintarvikejätteen vähentämistavoitteita on sen vuoksi asianmukaista käyttää viitekautena vuosien 2021–2023 vuotuista keskiarvoa, ja samaan aikaan vaihtoehtoisesti mahdollistaa vuoden 2020 tietojen käyttö. Niille jäsenvaltioille, jotka voivat osoittaa määrittäneensä elintarvikejätteen määrän ennen vuotta 2020 delegoidun päätöksen (EU) 2019/1597 mukaisilla menetelmillä, olisi sallittava vuotta 2020 aikaisemman vuoden käyttö viitekautena.

(20) Sen varmistamiseksi, että maailmanlaajuisen tavoitteen saavuttamiseen tähtäävällä vaiheittaisella lähestymistavalla saavutetaan sen tavoitteet, elintarvikejätteen vähentämistä koskeville oikeudellisesti sitoville tavoitteille asetettuja tasoja olisi tarkasteltava uudelleen ja tarvittaessa tarkistettava jäsenvaltioiden ajan mittaan saavuttaman edistyksen sekä elintarvikkeiden jalostus- ja valmistusteollisuuden tuotantotasojen muutoksista aiheutuvien mahdollisten vaikutusten huomioon ottamiseksi. Tämä mahdollistaisi tavoitteiden mahdollisen mukauttamisen, jotta voidaan vahvistaa unionin panosta ja yhdenmukaistaa tavoitteet paremmin vuoteen 2030 mennessä saavutettavan kestävän kehityksen tavoitteen 12.3 kanssa sekä osoittaa suunta vuoden 2030 jälkeen saavutettavalle edistymiselle. Alkutuottajien tukemiseksi niiden pyrkimyksissä vähentää elintarvikejätettä ja ruokahävikkiä on tarpeen puuttua tietovajeeseen asianmukaisten keinojen yksilöimiseksi niiden vähentämiseksi.

(21) Jotta voidaan varmistaa elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemiseen liittyvien säännösten parempi, nopeampi ja yhdenmukaisempi täytäntöönpano, ennakoida täytäntöönpanon heikkouksia ja mahdollistaa se, että jäsenvaltiot voivat toteuttaa toimia ennen tavoitteiden saavuttamisen määräaikoja, vuonna 2018 käyttöön otettu varhaisvaroitustuskertomuksia koskeva järjestelmä olisi laajennettava kattamaan elintarvikejätteen vähentämistavoitteet.

(22) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 191 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun aiheuttamisperiaatteen mukaisesti on olennaisen tärkeää, että jäsenvaltion alueella tiettyjä tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita ensimmäistä kertaa markkinoilla saataville asettavat tuottajat ottavat vastuun huolehtia kyseisistä tuotteista niiden käytöstäpoistovaiheessa sekä niiden käyttöiän pidentämisestä asettamalla käytetyt, uudelleenkäyttöön soveltuviksi arvioidut tekstiilituotteet, tekstiileihin liittyvät tuotteet ja jalkinetuotteet saataville markkinoilla uudelleenkäyttöä varten. Aiheuttamisperiaatteen täytäntöönpanoa varten on aiheellista asettaa tuottajille tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden huolehtimista koskevat velvoitteet, tuottajilla tarkoitetaan myös valmistajaa, maahantuojaa tai jakelijaa, joka käytetystä myyntitavasta riippumatta, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU ([9]) 2 artiklan 7 alakohdassa määritellyt etäsopimukset, asettaa ammattimaisesti omalla nimellään tai tavaramerkillään kyseisen tuotteen ensimmäistä kertaa saataville markkinoilla jonkin jäsenvaltion alueella. Laajennetun tuottajan vastuun piiriin kuuluvien tuottajien ulkopuolelle olisi jätettävä itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivat räätälit, jotka tuottavat yksilöllisiä tuotteita, koska näiden rooli tekstiilimarkkinoilla on vähäisempi, ja tuottajat, jotka asettavat ensimmäistä kertaa saataville markkinoilla käytettyjä, uudelleenkäyttöön soveltuviksi arvioituja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita taikka tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita, joita tehdään tällaisista käytetyistä tuotteista tai niistä syntyvästä jätteestä tai niiden osista, jotta voidaan tukea niiden uudelleenkäyttöä ja pidempää käyttöikää unionissa, mukaan lukien korjaus, kunnostaminen, päivittäminen, uudelleenvalmistus ja alkuperäisen tuotteen tiettyjä toiminnallisia ominaisuuksia muuttava uusiojalostus.

([8]) Komission delegoitu päätös (EU) 2019/1597, annettu 3 päivänä toukokuuta 2019, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY täydentämisestä yhteisellä menetelmällä ja laatua koskevilla vähimmäisvaatimuksilla elintarvikejätteen määrän yhdenmukaista määrittämistä varten (EUVL L 248, 27.9.2019, s. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_del/2019/1597/oj).

([9]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/83/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

(23) Tässä muutosdirektiivissä 'käytetyillä tekstiileillä' olisi katsottava tarkoitettavan erilliskerättyjä tekstiilejä, jotka loppukäyttäjä on poistanut käytöstä, riippumatta siitä, onko niitä tarkoitus tai mahdollista käyttää uudelleen. Tässä vaiheessa käytetyt tekstiilituotteet voisivat olla joko uudelleenkäyttöön soveltuvia tai jätettä, sillä niitä ei ole vielä arvioitu. Tästä syystä erilliskerättyjä käytettyjä tekstiilejä olisi pidettävä jätteenä keräyksen yhteydessä, paitsi siinä tapauksessa, että loppukäyttäjät luovuttavat ne suoraan keräyspisteeseen ja uudelleenkäyttöalan toiminnanharjoittajat tai yhteisötalouden toimijat suorittavat suoraan keräyspisteessä ammattimaisen arvioinnin, jonka mukaan tekstiilit soveltuvat uudelleenkäyttöön. 'Käytetyillä tekstiileillä, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön' olisi katsottava tarkoitettavan tekstiilejä, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön keräyksen, lajittelun, uudelleenkäyttöön valmistelun tai suoraan keräyspisteessä suoritetun ammattimaisen arvioinnin jälkeen. Käytettyjä tekstiilejä, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön, ei olisi pidettävä tekstiilijätteenä.

(24) Komission 9 päivänä joulukuuta 2021 antaman tiedonannon "Ihmisten hyväksi toimivan talouden rakentaminen: yhteisötalouden toimintasuunnitelma" mukaan yhteisötalouteen kuuluu monenlaisia yhteisöjä, jotka toteuttavat erilaisia liiketoiminta- ja organisaatiomalleja. Ne toimivat useilla talouden aloilla. Yhteisötalous perustuu kolmelle pääperiaatteelle: i) se asettaa ihmiset sekä yhteiskunnallisen tai ympäristöön liittyvän päämäärän etusijalle voittojen sijaan; ii) se sijoittaa uudelleen kaikki voitot tai suurimman osan niistä ja ylijäämät yhteiskunnallisten tai ympäristöön liittyvien päämääriensä tavoittelemiseen edelleen ja harjoittaa toimintaa jäsentensä tai käyttäjiensä taikka koko yhteiskunnan edun mukaisesti; ja iii) sillä on demokraattinen tai osallistava hallintorakenne. Tältä osin yhteisötalouden toimijat voivat olla muodoltaan osuuskuntia, keskinäisiä yhtiöitä, yhdistyksiä, mukaan lukien hyväntekeväisyysjärjestöt, ja säätiöitä ja niihin voi kuulua uskonnollisia tai kirkollisia järjestöjä. Yhteisötalouden toimijoihin voi kuulua myös yksityisoikeudellisia yhteisöjä, jotka ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1057 ([10]) määriteltyjä yhteiskunnallisia yrityksiä.

(25) Tekstiilien erilliskeräyksen tosiasiallisessa tai suunnitellussa toteutuksessa on suuria eroja riippumatta siitä, käytetäänkö siinä laajennettua tuottajan vastuuta koskevia järjestelmiä vai muita lähestymistapoja. Silloinkin, kun harkitaan laajennettua tuottajan vastuuta koskevia järjestelmiä, niissä on suuria eroja muun muassa niiden piiriin kuuluvien tuotteiden ja tuottajien vastuun sekä hallintomallien suhteen. Sen vuoksi tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajien laajennettua tuottajan vastuuta koskeviin järjestelmiin olisi sovellettava direktiivissä 2008/98/EY vahvistettuja laajennettua tuottajan vastuuta koskevia sääntöjä. Kyseisiä sääntöjä olisi kuitenkin täydennettävä erityissäännöksillä, joissa otetaan huomioon tekstiilialan erityispiirteet, varsinkin pienten ja keskisuurten yritysten, jäljempänä 'pk-yritysten', suuri osuus tuottajista, yhteisötalouden toimijoiden rooli ja uudelleenkäytön merkitys tekstiilialan arvoketjun kestävyyden lisäämisessä. Kyseisten sääntöjen olisi myös oltava yksityiskohtaisempia ja yhdenmukaistettuja, jotta vältetään markkinoiden pirstoutuminen, jolla voisi olla kielteinen vaikutus tekstiilien keräykseen tai käsittelyyn, myös kierrätykseen, alalla ja erityisesti mikroyrityksiin ja pk-yrityksiin; tällöin myös voitaisiin tarjota selkeitä kannustimia tekstiilituotteiden kestävään suunnitteluun ja niitä koskeviin kestäviin toimiin sekä parantaa uusioraaka-aineiden markkinoita. Tässä yhteydessä jäsenvaltioita kannustetaan harkitsemaan tehtävänantoja useille tuottajayhteisöille, koska tällaisten tuottajayhteisöjen välinen kilpailu voi hyödyttää kuluttajia, lisätä innovointia, alentaa kustannuksia, parantaa tekstiilien erilliskeräystä ja lisätä tuottajien, jotka haluavat tehdä sopimuksen tällaisten yhteisöjen kanssa, valinnanmahdollisuuksia.

(26) Euroopan ympäristökeskuksen mukaan alle prosentti kaikesta vaatteista syntyvästä jätteestä käytetään nykyään uusien vaatteiden valmistamiseen kierron mahdollistaen. Lisäksi useimpia tekstiilejä ei ole suunniteltu kiertotalouden periaatetta kunnioittavalla tavalla ja 78 prosenttia kaikista tekstiilituotteista on purettava ennen tekstiilien kierrätystä uusiksi tekstiileiksi. Jotta voidaan tukea ja edistää teknologian ja infrastruktuurin kehittämistä sekä tekstiilien ekologisen suunnittelun vauhdittamista, olisi edistettävä investointeja kiertotalouteen perustuviin tekstiileihin tekstiilijätteen syntymisen ehkäisemiseksi ja tekstiilien keräystä, lajittelua, uudelleenkäyttöä, myös paikallista uudelleenkäyttöä, sekä kierrätystä ja kuitukierrätystä varten. Tuotetun tekstiilijätteen kokonaismäärän, joka kattaa vaatteet ja jalkineet, kodintekstiilit, tekniset tekstiilit sekä teollisuusjätteen ja kulutusta edeltävän jätteen (myymättä jääneet tuotteet), arvioidaan olevan 12,6 miljoonaa tonnia. Tähän sisältyvät jakeet, jotka heitetään pois jätteenä tekstiilien tuotannon aikana, vähittäismyyntivaiheessa ja kotitalouksien ja kaupallisten toimijoiden toimesta.

(27) Jäsenvaltioiden olisi edellytettävä, että tuottajayhteisöt varmistavat hallussaan olevien tietojen luottamuksellisuuden, kun on kyse yritysten sisäisistä tiedoista tai yksittäisiin tuottajiin tai niiden valtuutettuihin edustajiin suoraan liittyvistä tiedoista. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 ([11]) mukaisesti kyseinen luottamuksellisuus on säilytettävä koko tietojen käsittely-, tallennus- ja raportointiprosessin ajan, ja käytössä on oltava vankat turvatoimenpiteet ja tietosuojastandardit luvattoman tietoihin pääsyn tai mahdollisten tietoturvaloukkausten estämiseksi.

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1057, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1296/2013 kumoamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

([11]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

(28) Kodintekstiilit sekä vaatteet ja vaatetustarvikkeet muodostavat suurimman osan unionissa tapahtuvasta tekstiilien kulutuksesta ja edistävät epäkestäviä ylituotanto- ja ylikulutusmalleja eniten. Kodintekstiilit ja vaatteet ovat myös kaikkien jäsenvaltioissa käytössä olevien erilliskeräysjärjestelmien painopisteenä yhdessä muun sellaisten kulutuksen jälkeisten vaatteiden, asusteiden ja jalkineiden kanssa, jotka eivät pääasiallisesti koostu tekstiileistä. Kotitalouksissa käytettävien tai muissa yhteyksissä käytettävien tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden, jos tällaiset liitteessä IV c luetellut tuotteet vastaavat luonteeltaan ja koostumukseltaan kotitalouksissa käytettäviä tuotteita, olisi näin ollen kuuluttava perustetun laajennettua tuottajan vastuuta koskevan järjestelmän piiriin. Muunlaiseen käyttöön, jossa liitteessä IV c luetellut tekstiilituotteet, tekstiileihin liittyvät tuotteet ja jalkinetuotteet vastaavat luonteeltaan ja koostumukseltaan kotitalouksissa käytettäviä tuotteita, olisi sisällyttävä ammattikäyttö, paitsi jos tällaisten tuotteiden erilliskeräysjärjestelmien perustamista sekä jätteenkäsittelytoimia koskevasta velvoitteesta on ammattikäytön osalta jo säädetty tässä muutosdirektiivissä muiden säännösten perusteella kuin niiden, jotka koskevat tekstiilien laajennettua tuottajan vastuuta ja tekstiilijätteen jätehuoltoa, taikka muussa asiaan liittyvässä unionin tai kansallisessa lainsäädännössä. Ammattikäyttöön, myös sotilaskäyttöön, tarkoitetut tuotteet, jotka aiheuttavat turvallisuus-, hygienia- ja terveysriskin tai turvallisuushuolia, olisi jätettävä liitteessä IV c luetelluille tekstiilituotteille, tekstiileihin liittyville tuotteille ja jalkinetuotteille perustettujen laajennettua tuottajan vastuuta koskevien järjestelmien ulkopuolelle. Laajennetun tuottajan vastuun piiriin kuuluvien tuotteiden tuottajien oikeusvarmuuden varmistamiseksi soveltamisalaan kuuluvat tuotteet olisi yksilöitävä viittaamalla neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 ([12]) liitteen I mukaisiin yhdistetyn nimikkeistön koodeihin.

(29) Seuraavalle Euroopan komissiolle vuosiksi 2024–2029 annettujen poliittisten suuntaviivojen mukaisesti komissio valmistelee uutta kiertotaloussäädöstä, jolla on tarkoitus helpottaa kysynnän luomista uusiomateriaaleille sekä jätemateriaalin sisämarkkinoiden perustamista, etenkin kun on kyse kriittisistä raaka-aineista. Tältä osin unionin jätelainsäädäntöä on tarkoitus päivittää ja komissio arvioi tarvetta muuttaa direktiivin 2008/98/EY 8, 8 a ja 10 artiklaa laajennetun tuottajan vastuun käyttöön ottamiseksi uusille jätevirroille, kuten patjoille ja matoille sekä hyödyntämistoimien ja laajennettua tuottajan vastuuta koskevien vaatimusten yhdenmukaistamiseksi edelleen, myös tuottajien rekisterin osalta.

(30) Tekstiiliala on resurssi-intensiivinen. Raaka-aineiden ja tekstiilien tuotannon osalta suurin osa unionissa tapahtuvaan vaatteiden, jalkineiden ja kodintekstiilien kulutukseen liittyvistä paineista ja vaikutuksista ilmenee kolmansissa maissa. Erityisesti 73 prosenttia Euroopassa kulutetuista vaatteista ja kotitaloustekstiileistä on tuontitavaraa. Tällaiset paineet ja vaikutukset vaikuttavat maailmanlaajuisten ilmasto- ja ympäristövaikutustensa vuoksi kuitenkin myös unioniin. Tekstiilijätteen syntymisen ehkäiseminen, valmistelu uudelleenkäyttöön ja kierrätys voivat näin ollen auttaa pienentämään alan maailmanlaajuista ympäristöjalanjälkeä, myös unionissa. Lisäksi tekstiilijätteen nykyinen resurssitehoton jätehuolto ei noudata jätehierarkiaa ja aiheuttaa ympäristöhaittoja sekä unionissa että kolmansissa maissa, mukaan lukien polttamisesta ja kaatopaikoille sijoittamisesta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt.

(31) Tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden laajennetun tuottajan vastuun tarkoituksena on varmistaa korkea ympäristön- ja terveydensuojelun taso unionissa, luoda markkinajärjestelmä keräystä, lajittelua, uudelleenkäyttöä, uudelleenkäyttöön valmistelua ja kierrätystä, erityisesti kuitukierrätystä, varten sekä tarjota kannustimia tuottajille sen varmistamiseksi, että niiden tuotteet suunnitellaan kiertotalouden periaatteita kunnioittavalla tavalla. Jotta varmistetaan, että laajennettua tuottajan vastuuta koskevia velvoitteita ei sovelleta taannehtivasti ja että ne ovat oikeusvarmuuden periaatteen mukaisia, tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajien olisi rahoitettava kustannukset, jotka aiheutuvat jäsenvaltioiden alueelle tämän muutosdirektiivin voimaantulopäivästä toimitettujen, kerättyjen käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden sekä niistä syntyvän jätteen, mukaan lukien myymättä jääneet ja jätteeksi katsotut kulutustavarat, keräyksestä, lajittelusta uudelleenkäyttöä varten ja uudelleenkäyttöön valmistelusta ja kierrätyksestä sekä kierrätyksestä ja muusta käsittelystä. Kyseisten tuottajien olisi myös rahoitettava kustannukset, jotka aiheutuvat kerätyn sekalaisen yhdyskuntajätteen koostumuskartoitusten toteuttamisesta, tekstiilien vaikutuksia ja kestävää jätehuoltoa koskevasta tiedotuksesta loppukäyttäjille, erilliskeräystä, uudelleenkäyttöä ja muuta käsittelyä koskevasta raportoinnista, lajittelu- ja kierrätystekniikoista, ja sellaisten tekstiilien, jotka eivät sisällä huolta aiheuttavia aineita, ekologista suunnittelua koskevan tutkimuksen ja kehittämisen tukemisesta.

(32) Koska tuottajan maksamien rahoitusosuuksien olisi katettava kyseisen tuottajan unionin markkinoilla saataville asettamien tuotteiden jätehuollosta aiheutuvat kustannukset, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kun tuotteet liikkuvat unionissa, tällaisia rahoitusosuuksia ei makseta useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa. Tuottajan olisi sen vuoksi maksettava jäsenvaltion markkinoilla saataville asetettujen tuotteiden laajennettuun tuottajan vastuuseen liittyvät rahoitusosuudet siellä, missä tällaisista tuotteista tulee todennäköisesti jätettä, paitsi kun kyseiset tuotteet on viety kyseisen jäsenvaltion alueen ulkopuolelle ennen niiden myymistä loppukäyttäjille tai ennen kuin niistä tulee jätettä.

([12]) Neuvoston asetus (ETY) N:o 2658/87, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1987, tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista (EYVL L 256, 7.9.1987, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj).

(33) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 193 artiklan mukaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 192 artiklan nojalla toteutetut suojatoimenpiteet eivät estä jäsenvaltioita säilyttämästä tai ottamasta käyttöön tiukempia suojatoimenpiteitä, joiden edellytykset ovat perussopimuksissa ja oikeuskäytännössä vahvistettuja. Jäsenvaltio voisi esimerkiksi säilyttää tekstiilijätteen osalta mikroyrityksiin kohdistuvan laajennettua tuottajan vastuuta koskevan järjestelmän, joka on jo voimassa tämän muutosdirektiivin voimaantulohetkellä.

(34) Tuottajien olisi vastattava kaikkien käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden ja niistä syntyvän jätteen keräysjärjestelmien perustamisesta ja sen varmistamisesta, että ne lajitellaan myöhemmin uudelleenkäyttöä, uudelleenkäyttöön valmistelua ja kierrätystä varten, jotta voidaan maksimoida käytettyjen vaatteiden ja jalkineiden saatavuus ja vähentää tekstiilien määrää alempana jätehierarkiassa olevaan käsittelymuotoon päätyvissä jätteissä. Tehokkain tapa vähentää merkittävästi tekstiilituotteiden ilmasto- ja ympäristövaikutuksia on sen varmistaminen, että niitä voidaan käyttää ja uudelleenkäyttää pidempään ja että näin myös tapahtuu. Tämän on myös tarkoitus mahdollistaa kestävät, kiertotalouden mukaiset liiketoimintamallit, kuten uudelleenkäyttö, vuokraus ja korjaus, takaisinottopalvelut ja käytettyjen tuotteiden vähittäismyynti, jotta luodaan uusia vihreitä laadukkaita työpaikkoja ja tarjotaan kansalaisille kustannussäästömahdollisuuksia. On olennaisen tärkeää saattaa tuottajat vastuuseen tuotteidensa aiheuttamasta jätteestä, jotta tekstiilijätteen syntyminen voidaan irrottaa alan kasvusta. Tuottajien olisi myös vastattava kierrätyksestä ja asetettava etusijalle erityisesti kuitukierrätyksen laajentaminen ja muut hyödyntämistoimet ja loppukäsittely.

(35) Tuottajien ja tuottajayhteisöjen olisi rahoitettava tekstiilien kierrätyksen laajentamista, erityisesti kuitukierrätystä, joka siten mahdollistaa useampien materiaalien kierrätyksen ja luo raaka-ainelähteen tekstiilien tuotannolle unionissa. On myös tärkeää, että tuottajat tukevat taloudellisesti tutkimusta ja innovointia sekä sellaisten teknologisten ratkaisujen kehittämistä automaattisessa lajittelussa ja koostumuksen perusteella tapahtuvassa lajittelussa, jotka mahdollistavat sekoitettujen tai yhdistettyjen materiaalien erottelun ja kierrätyksen sekä jätteen dekontaminaation ja siten laadukkaat kuitukierrätysratkaisut ja kierrätyskuidun hyödyntämisen. Tämän muutosdirektiivin noudattamisen helpottamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että tekstiilialan talouden toimijoiden, erityisesti pk-yritysten, saatavilla on tietoa ja apua, jota olisi annettava ohjeiden, rahoitustuen, rahoituksen saatavuuden, erityisen johdolle ja henkilöstölle tarkoitetun koulutusmateriaalin tai organisatorisen ja teknisen avun muodossa. Jos tällaista tietoa ja apua rahoitetaan valtion varoista, se voi olla Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea siinäkin tapauksessa, että se rahoitetaan kokonaan viranomaisen asianomaisille yrityksille määräämillä ja niiltä kantamilla maksuilla. Tällaisissa tapauksissa jäsenvaltioiden on varmistettava, että valtiontukisääntöjä noudatetaan. Yksityisten ja julkisten investointien hankkiminen tekstiilialan kiertotalousnäkökohtien ja hiilestä irtautumisen edistämiseen on myös painopisteenä useissa unionin rahoitusohjelmissa ja etenemissuunnitelmissa, kuten kiertotalouskeskuksia koskevassa instrumentissa ja tietyissä Horisontti Eurooppa -puiteohjelman hankehauissa. Lisäksi on tarpeen arvioida tarkemmin, onko mahdollista asettaa tekstiilien kierrätystä koskevia unionin tavoitteita teknologisen kehityksen ja kierrätysinfrastruktuuriin tehtävien investointien sekä tuotteiden kierrätystä helpottavan ekologisen suunnittelun tukemiseksi ja edistämiseksi.

(36) Käytetyt tekstiilituotteet, tekstiileihin liittyvät tuotteet ja jalkinetuotteet ja niistä syntyvä jäte olisi kerättävä erillään muista jätevirroista, kuten metalleista, paperista ja kartongista, lasista, muovista, puusta ja biojätteestä, jotta säilytetään niiden uudelleenkäytettävyys ja mahdollisuus kierrättää ne korkealaatuisesti. Kun otetaan huomioon ympäristövaikutukset ja materiaalihävikki, jotka johtuvat siitä, että käytettyjä tekstiilejä ja tekstiilijätettä ei kerätä erikseen eikä niitä näin ollen käsitellä ympäristön kannalta hyväksyttävällä tavalla, käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden ja niistä syntyvän jätteen keräysverkoston olisi katettava jäsenvaltioiden koko alue, syrjäisimmät alueet mukaan lukien, ja oltava lähellä loppukäyttäjää eikä sitä saisi kohdentaa ainoastaan niille alueille ja niihin tuotteisiin, joiden osalta keräys on kannattavaa. Keräysverkosto tulisi järjestää yhteistyössä muiden jätehuollon ja uudelleenkäytön aloilla toimivien toimijoiden, kuten kuntien ja yhteisötalouden toimijoiden, kanssa. Uudelleenkäyttöön liittyvien merkittävien ympäristö- ja ilmastohyötyjen vuoksi keräysverkoston tarkoituksena olisi oltava ensisijaisesti uudelleenkäytettävien ja toissijaisesti kierrätettävien tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden kerääminen. Erilliskeräyksen jatkuva kasvu edistäisi parempaa uudelleenkäytön suoritustasoa ja laadukasta kierrätystä tekstiilien toimitusketjuissa, lisäisi laadukkaiden uusioraaka-aineiden hyödyntämistä ja tukisi tekstiilien lajittelu- ja käsittelyinfrastruktuuriin tehtävien investointien suunnittelua. Keräysverkoston ja tiedotuskampanjoiden tehokkuuden todentamiseksi ja parantamiseksi olisi kerätystä sekalaisesta yhdyskuntajätteestä tehtävä ainakin NUTS 2 -tason säännöllisiä koostumustutkimuksia, jotta voidaan määrittää tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista syntyvän jätteen määrä kyseisessä jätteessä. Lisäksi tuottajayhteisöjen olisi asetettava vuosittain julkisesti saataville tiedot erilliskeräysjärjestelmien suoritustasosta ja jatkuvaa kasvua osoittavasta erilliskeräyksen määrästä painon mukaan.

(37) Kun otetaan huomioon yhteisötalouden toimijoiden keskeinen rooli nykyisissä tekstiilinkeräysjärjestelmissä ja niiden mahdollisuudet luoda paikallisia, kestäviä, osallistumiseen perustuvia ja osallistavia liiketoimintamalleja ja laadukkaita työpaikkoja unionissa 9 päivänä joulukuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Ihmisten hyväksi toimivan talouden rakentaminen: yhteisötalouden toimintasuunnitelma” tavoitteiden mukaisesti, laajennettua tuottajan vastuuta koskevien järjestelmien käyttöönotolla olisi ylläpidettävä ja tuettava käytettyjen tekstiilien hallintaan osallistuvien yhteisötalouden toimijoiden toimintaa. Kyseisiä toimijoita olisi sen vuoksi pidettävä erilliskeräysjärjestelmissä kumppaneina, jotka tukevat uudelleenkäytön ja korjaamisen laajentamista ja luovat laadukkaita työpaikkoja kaikille, erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille. Lajittelua koskevia vaatimuksia olisi sovellettava myös yhteisötalouden toimijoiden keräämiin käytettyihin tekstiilituotteisiin, tekstiileihin liittyviin tuotteisiin ja jalkinetuotteisiin sekä niistä syntyvään jätteeseen. Tältä osin yhteisötalouden toimijoiden olisi myös toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot suorittamastaan tekstiilien keräämisestä ja tällaisten kerättyjen tekstiilien myöhemmästä käsittelystä, täyttäen näin vähimmäisraportointivelvoitteet. Jäsenvaltioiden olisi voitava vapauttaa yhteisötalouden toimijat kokonaan tai osittain tällaisista raportointivelvoitteista, jos niiden täyttäminen aiheuttaisi suhteetonta hallinnollista rasitetta tällaisille toimijoille.

(38) Tuottajien ja tuottajayhteisöjen olisi osaltaan aktiivisesti annettava loppukäyttäjille, erityisesti kuluttajille, tietoa siitä, että käytetyt tekstiilituotteet, tekstiileihin liittyvät tuotteet ja jalkinetuotteet sekä niistä syntyvä jäte olisi kerättävä erikseen, että keräysjärjestelmiä on saatavilla ja että loppukäyttäjillä on tärkeä rooli jätteiden syntymisen ehkäisemisessä ja tekstiilijätteen ympäristön kannalta optimaalisen jätehuollon varmistamisessa. Kyseisiin tietoihin olisi sisällytettävä muun muassa tiedot tekstiilien ja jalkineiden uudelleenkäyttöä varten toteutettujen järjestelyjen saatavuudesta, kestävän kulutuksen ympäristöhyödyistä sekä tekstiili- ja vaatetusteollisuuden ympäristö-, terveys- ja sosiaalisista vaikutuksista. Loppukäyttäjille olisi myös tiedotettava tietoon perustuvien, vastuullisten ja kestävien valintojen tekemisen merkityksellisyydestä tekstiilien kulutuksessa ja tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista syntyvän jätteen ympäristön kannalta optimaalisen jätehuollon varmistamisessa. Kyseisiä tietovaatimuksia sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1007/2011 ([13]) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/1781 ([14]) vahvistettujen, tekstiilituotteita koskevien tietojen antamista loppukäyttäjille koskevien vaatimusten lisäksi. Tietojen antamisessa kaikille loppukäyttäjille olisi hyödynnettävä nykyaikaista tietotekniikkaa. Tiedot olisi annettava sekä perinteisin keinoin, kuten sisä- ja ulkotiloihin esille pantavilla julisteilla ja sosiaalisen median kampanjoilla, että innovatiivisemmilla tavoilla, kuten QR-koodeilla, joiden avulla pääsee verkkosivustoille.

(39) Tekstiilien kierron ja ympäristökestävyyden lisäämiseksi sekä haitallisten ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentämiseksi asetuksessa (EU) 2024/1781 säädetään sellaisten sitovien tekstiili- ja jalkinetuotteiden ekologisen suunnittelun vaatimusten kehittämisestä, joilla säännellään tekstiilien kestävyyttä, uudelleenkäytettävyyttä, korjattavuutta ja kuitujen kierrätettävyyttä sekä tekstiilien pakollista kierrätyskuitupitoisuutta sen mukaan, mikä vaikutustenarvioinnin mukaan on hyödyllistä tekstiilien ympäristökestävyyden lisäämiseksi. Asetuksella (EU) 2024/1781 säännellään myös huolta aiheuttavien aineiden esiintymistä, jotta ne voidaan minimoida ja jäljittää jätteen syntymisen vähentämiseksi ja kierrätyksen parantamiseksi ja jotta synteettisten kuitujen irtoamista ympäristöön voidaan ehkäistä ja vähentää mikromuovipäästöjen vähentämiseksi merkittävässä määrin. Laajennettuun tuottajan vastuuseen liittyvien maksujen mukauttaminen on lisäksi tehokas taloudellinen ohjauskeino, joka kannustaa kestävämpään tekstiilien suunnitteluun, mikä puolestaan johtaa kiertotalouden periaatteiden mukaiseen parempaan suunnitteluun. Jotta ekologiselle suunnittelulle voitaisiin tarjota vahva kannustin sekä ottaa samalla huomioon sisämarkkinoiden tavoitteet ja tekstiilialan pk-yritysvaltainen koostumus, on tarpeen yhdenmukaistaa laajennettuun tuottajan vastuuseen liittyvien maksujen mukauttamisperusteet olennaisimpien ekologisen suunnittelun parametrien pohjalta, mikä mahdollistaa tekstiilien jätehierarkian mukaisen käsittelyn. Ekologisen suunnittelun kriteerien mukaisen kyseisten maksujen mukauttamisen olisi perustuttava ekologisen suunnittelun vaatimuksiin ja niiden mittausmenetelmiin, jotka on tekstiili- ja jalkinetuotteiden osalta hyväksytty asetuksen (EU) 2024/1781 nojalla tai, ainoastaan jos tällaista lainsäädäntöä annetaan, tekstiili- ja jalkinetuotteiden yhdenmukaistetuista kestävyyskriteereistä ja mittausmenetelmistä annetun muun unionin lainsäädännön nojalla. On aiheellista siirtää komissiolle valta hyväksyä maksujen mukauttamista koskevat yhdenmukaistetut säännöt sen varmistamiseksi, että maksujen mukauttamista koskevat perusteet ovat kyseisten tuotevaatimusten mukaisia.

([13]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1007/2011, annettu 27 päivänä syyskuuta 2011, tekstiilikuitujen nimityksistä ja niitä vastaavista tekstiilituotteiden kuitukoostumuksen selosteista ja merkinnöistä sekä neuvoston direktiivin 73/44/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 96/73/EY ja 2008/121/EY kumoamisesta (EUVL L 272, 18.10.2011, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1007/oj).

([14]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1781, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista, direktiivin (EU) 2020/1828 ja asetuksen (EU) 2023/1542 muuttamisesta sekä direktiivin 2009/125/EY kumoamisesta (EUVL L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

(40) Ultrapika- ja pikamuotikäytännön kaltaisilla teollisilla ja kaupallisilla käytännöillä, jotka usein perustuvat markkinoiden segmentoitumiseen, on vaikutusta tuotteen käyttöaikaan sekä sen todennäköisyyteen, että tuotteesta tulee jätettä sen suunnitteluun liittymättömien syiden vuoksi. Tällaiset käytännöt voisivat johtaa tuotteen ennenaikaiseen käytöstä poistamiseen jo ennen kuin se saavuttaa potentiaalisen käyttöikänsä, mikä johtaa tekstiilituotteiden ylikulutukseen ja siten turhaan tekstiilijätteen syntymiseen. Jotta kyseiset käytännöt voitaisiin tunnistaa paremmin ja jotta laajennettuun tuottajan vastuuseen liittyvien maksujen mukauttaminen ympäristönäkökohtien perusteella olisi mahdollista, jäsenvaltiot voisivat harkita kriteerejä, kuten tuotevalikoiman laajuus (tuottajan myyntiin tarjoamien tuotenimikkeiden lukumäärä, määritellyin markkinasegmenttien kynnysarvoin), tuotetarjonnan tiheys (tuottajan myyntiin tarjoamien tuotenimikkeiden lukumäärä markkinasegmenttiä kohti tiettynä ajanjaksona) tai korjauskannustin (tuotteen korjaamisen todennäköisyys, kun korjauskulut suhteutetaan hintaan tai tuottajan tarjoaman korjauspalvelun perusteella).

(41) Jäsenvaltioiden määritellessä mikroyrityksiltä pyydettäviä laajennetun tuottajan vastuun rahoitusosuuksia, niiden olisi otettava huomioon markkinoilla saataville asetettujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden määrän kaltaiset kriteerit, jotta taataan oikeasuhtainen lähestymistapa, sekä minimoitava raportointivelvollisuudet.

(42) Jotta voidaan seurata, että tuottajat täyttävät taloudelliset ja organisatoriset velvoitteensa huolehtia ensimmäistä kertaa jäsenvaltion alueella markkinoilla saataville asettamistaan käytetyistä tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista ja niistä syntyvästä jätteestä, kunkin jäsenvaltion olisi perustettava tuottajarekisteri, jota se hallinnoi ja johon tuottajat olisi velvoitettava rekisteröitymään. Kyseisen rekisteröitymisen helpottamiseksi rekisteröintivaatimukset ja sen muoto olisi yhdenmukaistettava mahdollisimman laajasti kaikkialla unionissa, etenkin kun tuottajat asettavat tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita saataville markkinoilla ensimmäistä kertaa eri jäsenvaltioissa. Rekisterissä olevien tietojen olisi oltava niiden toimijoiden saatavilla, jotka osallistuvat laajennettua tuottajan vastuuta koskevien velvoitteiden noudattamisen todentamiseen ja täytäntöönpanoon.

(43) Koska tekstiilialan yrityksistä 99 prosenttia on pk-yrityksiä, tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden laajennettua tuottajan vastuuta koskevan järjestelmän täytäntöönpanossa olisi pyrittävä vähentämään hallinnollista rasitetta mahdollisimman paljon. Laajennetun tuottajavastuun täyttämisen olisi sen vuoksi tapahduttava kollektiivisesti siten, että tuottajayhteisöt, mukaan lukien kaikki asianomaisen jäsenvaltion perustamat valtiojohtoiset tuottajayhteisöt, kantavat vastuun yritysten puolesta. Tuottajayhteisöjen olisi haettava jäsenvaltiolta lupa toiminnalleen ja dokumentoitava muun muassa se, että niillä on tarvittavat taloudelliset resurssit laajennetusta tuottajan vastuusta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Jos kyseessä ovat valtiojohtoiset tuottajayhteisöt ja edustetun tuottajan toimeksiantoa ei ole, tällaista toimeksiantoa koskevia tässä direktiivissä säädettyjä vaatimuksia ei olisi sovellettava.

(44) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 ([15]) 30 artiklan nojalla verkkoalustojen tarjoajat, jotka antavat kuluttajille mahdollisuuden tehdä etäsopimuksia elinkeinonharjoittajien kanssa, velvoitetaan hankkimaan kyseiseltä elinkeinonharjoittajalta tietyt tunnistustiedot ja elinkeinonharjoittajan antaman omaehtoisen vakuutuksen, jossa tämä sitoutuu tarjoamaan ainoastaan sellaisia tuotteita tai palveluja, jotka ovat sovellettavien unionin oikeuden sääntöjen mukaisia, ennen kuin tuottaja voi käyttää niiden palveluja. Tätä direktiiviä sovellettaessa tuottajia, jotka tarjoavat unionissa sijaitseville kuluttajille markkinoilla ensimmäistä kertaa saataville asetettuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita, olisi pidettävä asetuksen (EU) 2022/2065 30 artiklassa tarkoitettuina elinkeinonharjoittajina.

(45) Sen varmistamiseksi, että laajennettua tuottajan vastuuta koskevat velvoitteet pannaan tehokkaasti täytäntöön, tietoja rekisteröinnistä tämän direktiivin nojalla perustettuun tekstiilituottajien rekisteriin olisi pidettävä asianmukaisina tietoina asetuksen (EU) 2022/2065 30 artiklan 1 kohdan d alakohtaa sovellettaessa. Lisäksi kyseisen asetuksen 30 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitetun omaehtoisen vakuutuksen olisi riitettävä ilmaisemaan tuottajan sitoumus tarjota ainoastaan sellaisia tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita, joihin sovelletaan tässä direktiivissä säädettyjä laajennettua tuottajan vastuuta koskevia vaatimuksia. Asetuksen (EU) 2022/2065 30 artiklan 1 kohdan d ja e alakohdassa säädettyjen vaatimusten noudattamisen ei olisi katsottava merkitsevän yleistä velvoitetta valvoa tietoja, joita verkkoalustojen tarjoajat, jotka antavat kuluttajille mahdollisuuden tehdä etäsopimuksia tuottajien kanssa, siirtävät tai tallentavat eikä velvoitetta pyrkiä aktiivisesti saamaan selville laitonta toimintaa osoittavia tosiasioita tai olosuhteita. Asetuksen (EU) 2022/2065 IV luvussa vahvistettuja täytäntöönpanon valvontaa koskevia sääntöjä sovelletaan tällaisten alustojen tarjoajiin kyseisten vaatimusten osalta.

([15]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2065, annettu 19 päivänä lokakuuta 2022, digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (digipalvelusäädös) (EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

(46) Ei-toivottua vapaamatkustamista saattaisi tapahtua myös jakelupalvelujen tarjoajien kohdalla. Tällä direktiivillä vahvistetaan säännöksiä, joilla pyritään estämään tällaisia ei-toivottuja tapauksia samanlaisella lähestymistavalla kuin asetuksessa (EU) 2022/2065 verkkoalustojen tarjoajien osalta.

(47) Nopeasti kasvavat verkkokauppamarkkinat tarjoavat monenlaisia mahdollisuuksia, mutta ne voivat myös olla merkittävä haaste erityisesti ympäristönsuojelun kannalta. Vaikka asetuksessa (EU) 2022/2065 kielletään yleisten valvontavaatimusten asettaminen välityspalvelujen tarjoajille, siinä vahvistetaan verkkoalustojen tarjoajille selkeät vastuualueet ja huolellisuusvelvoitteet niiden alustoilla saatavilla olevan laittoman sisällön torjumiseksi. Etenkin kyseisen asetuksen III luvun 4 jaksossa määrätään, että verkkoalustojen tarjoajia, jotka antavat kuluttajille mahdollisuuden tehdä etäsopimuksia elinkeinonharjoittajien kanssa, voidaan pitää vastuussa erityisten velvoitteidensa noudattamatta jättämisestä, kun ne toimivat välittäjinä tavaroiden verkkomyynnissä. Kyseisessä asetuksessa vahvistettujen velvoitteiden noudattamisen valvonnan ja seurannan odotetaan tukevan direktiivin 2008/98/EY täytäntöönpanoa ja noudattamista, etenkin varmistamalla, että kyseisten verkkoalustojen elinkeinonharjoittajalta saamat tiedot ovat tarkkoja, kattavia, ajantasaisia ja saatavilla niiden verkkorajapinnassa. Komission ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi käytettävä soveltuvin osin asetuksen (EU) 2022/2065 ja direktiivin 2008/98/EY mukaisia valtuuksiaan suorittaa seurantaa sekä toimittava tiiviissä yhteistyössä niin edellytettäessä, jotta varmistetaan, että verkkoalustojen tarjoajat noudattavat sääntöjä.

(48) Jotta voitaisiin varmistaa, että tekstiilejä käsitellään jätehierarkian mukaisesti, tuottajayhteisöjen olisi varmistettava, että kaikkiin erilliskerättyihin tekstiileihin ja jalkineisiin sovelletaan lajittelutoimia, joiden tuloksena saadaan uudelleenkäyttöön soveltuvia tuotteita, jotka täyttävät käytettyjen tekstiilien ja kierrätysraaka-aineiden markkinoiden tarpeet unionissa ja maailmanlaajuisesti. Koska tekstiilien käyttöikää pidentämällä saadaan suurempia ympäristöhyötyjä, lajittelutoimien päätavoitteena olisi oltava uudelleenkäyttö ja vasta toissijaisena tavoitteena kierrätys siinä tapauksessa, että tuotteita ei ammattimaisen arvioinnin mukaan voida käyttää uudelleen. Komission olisi laadittava kyseiset lajittelua koskevat vaatimukset ensisijaisena toimena osana käytettyjä ja uudelleenkäyttöön soveltuviksi arvoituja tekstiilituotteita ja kierrätettyjä tekstiilejä koskevia yhdenmukaistettuja jätteeksi luokittelun päättymistä koskevia unionin kriteerejä; kyseisten vaatimusten olisi koskettava myös keräyspisteessä mahdollisesti tapahtuvaa alustavaa lajittelua. Tällaisilla yhdenmukaistetuilla kriteereillä olisi tarkoitus yhdenmukaistaa kerättyjä jakeita ja sellaisia materiaalien ja uusioraaka-aineiden virtoja, jotka kulkevat maiden rajojen yli lajittelua ja jätteen hyödyntämistä varten, sekä parantaa niiden laatua, mikä puolestaan helpottaisi uudelleenkäytön ja kierrätyksen arvoketjujen laajentamista. Käytettyjä tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita ja jalkinetuotteita ei olisi pidettävä jätteenä, jos loppukäyttäjät luovuttavat ne suoraan keräyspisteeseen ja uudelleenkäyttöalan toiminnanharjoittajat tai yhteisötalouden toimijat suorittavat suoraan keräyspisteessä ammattimaisen arvioinnin, jonka mukaan ne soveltuvat uudelleenkäyttöön. Ammattimaista arviointia tarvitaan, koska loppukäyttäjiä ei ole koulutettu erottamaan toisistaan uudelleenkäytettäviä ja kierrätettäviä tavaroita. Ammattimainen arviointi tarkoittaa, että lopullista päätöstä käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden luokittelemisesta uudelleenkäyttöön soveltuviksi ei jätetä loppukäyttäjän tehtäväksi, vaan sen tekevät henkilöt, jotka vastaanottavat käytetyt tuotteet keräyspisteessä ja joille annetaan koulutusta tai ohjeita asianmukaisen arvioinnin varmistamiseksi. Jos uudelleenkäyttö, uudelleenkäyttöön valmistelu tai kierrätys ei ole teknisesti mahdollista, olisi edelleen sovellettava jätehierarkiaa ja vältettävä mahdollisuuksien mukaan erityisesti metaanipäästöjä aiheuttavien biohajoavien tekstiilien sijoittamista kaatopaikoille sekä otettava energia talteen, mikäli jäte poltetaan.

(49) Komissio valmistelee yhteisen tutkimuskeskuksen meneillään olevan työn pohjalta ehdotuksen täytäntöönpanosäädökseksi, jossa vahvistetaan jätteeksi luokittelun päättymistä koskevat kriteerit tekstiilituotteille. Jätteeksi luokittelun päättymistä koskeviin kriteereihin tulisi sisällyttää kriteerit sellaisille tekstiilituotteille, tekstiileihin liittyville tuotteille ja jalkinetuotteille, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön, sekä kierrätetyille tekstiilituotteille, tekstiileihin liittyville tuotteille ja jalkinetuotteille.

(50) Uudelleenkäyttöön soveltuviksi arvoitujen käytettyjen tekstiilituotteiden ja tekstiilijätteen vienti unionin ulkopuolisiin kohteisiin on lisääntynyt tasaisesti, ja vienti muodostaa suurimman osan unionissa tuotetun kotitalouksista tulevan tekstiilijätteen uudelleenkäytön markkinoista. Koska kerätyn tekstiilijätteen määrän odotetaan kasvavan merkittävästi sen jälkeen, kun erilliskeräys otetaan käyttöön vuoteen 2025 mennessä, on tärkeää tehostaa toimia, joilla torjutaan muuksi kuin jätteeksi vilpillisesti luokitellun jätteen laittomia siirtoja kolmansiin maihin, jotta varmistetaan korkea ympäristönsuojelun taso. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1157 ([16]) perusteella ja pyrkien varmistamaan kotitalouksista tulevan tekstiilijätteen kestävä jätehuolto ja torjumaan jätteiden laittomia siirtoja olisi säädettävä, että kaikille erilliskerätyille käytetyille tekstiilituotteille, tekstiileihin liittyville tuotteille ja jalkinetuotteille suoritetaan lajittelutoimi ennen niiden siirtoa. Lisäksi olisi säädettävä, että kaikkia

([16]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1157, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, jätteiden siirroista sekä asetusten (EU) N:o 1257/2013 ja (EU) 2020/1056 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1013/2006 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1157, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1157/oj).

erilliskerättyjä käytettyjä tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita ja jalkinetuotteita pidetään jätteenä ja niihin sovelletaan unionin jätelainsäädäntöä, myös unionin lainsäädäntöä jätteiden siirrosta, kunnes niille on suoritettu lajittelutoimi, jonka suorittaa uudelleenkäyttöä ja kierrätystä varten tapahtuvaan lajitteluun koulutettu toimija, joka voi luokitella ne uudelleenkäyttöön soveltuviksi. Lajittelussa olisi noudatettava lajittelua koskevia yhdenmukaistettuja vaatimuksia, jotka tuottavat korkealaatuisen uudelleenkäytettävän jakeen, joka täyttää vastaanottavien käytettyjen tekstiilien markkinoiden tarpeet unionissa ja muualla maailmassa, ja lisäksi olisi vahvistettava kriteerit uudelleenkäyttöön soveltuviksi arvioitujen käytettyjen tavaroiden ja jätteen erottamiseksi toisistaan. Uudelleenkäyttöön soveltuviksi arvioitujen käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden siirtoihin olisi liitettävä tiedot, jotka osoittavat, että kyseisille tuotteille on suoritettu lajittelutoimi tai valmistelutoimi uudelleenkäyttöä varten, sekä tiedot kyseisestä toimesta vastuussa olevasta yrityksestä prosessin avoimuuden ja vastuullisuuden lisäämiseksi, ja että tuotteet soveltuvat uudelleenkäyttöön. Tuottajayhteisöjen ja yhteisötalouden toimijoiden olisi raportoitava tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista syntyvän jätteen viennistä sekä uudelleenkäyttöön soveltuviksi arvioitujen käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden viennistä, jotta jäsenvaltiot voivat valvoa tällaista vientiä ymmärtääkseen tekstiilien arvoketjua paremmin.

(51) Jotta jäsenvaltiot voisivat saavuttaa tässä direktiivissä asetetut tavoitteet, niiden olisi arvioitava ja mukautettava elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä koskevia ohjelmiaan tarpeen mukaan siten, että niihin sisällytetään uusia toimenpiteitä, joihin osallistuu useita julkisen ja yksityisen sektorin kumppaneita, kuten tuottajia, jakelijoita, toimittajia, vähittäismyyjiä ja ravitsemuspalvelujen tarjoajia sekä yhteisötalouden toimijoita ja ympäristö- ja kuluttajajärjestöjä; lisäksi niiden olisi toteutettava koordinoituja toimia, joilla puututaan nimenomaisesti erityisiin ongelmakohtiin sekä elintarvikejätettä synnyttäviin asenteisiin ja käyttäytymiseen. Jäsenvaltiot voisivat hyödyntää kyseisten ohjelmien valmistelussa elintarvikejätettä käsitelleen kansalaispaneelin suosituksia, eurooppalaisen kuluttajien ruokahävikkifoorumin koostetta, joka sisältää välineitä, parhaita käytäntöjä ja suosituksia kuluttajien ruokahävikin vähentämiseksi, sekä EU:n ruokahävikki- ja ruokajätefoorumilla (EU Platform on Food Losses and Food Waste) käytyjä keskusteluja.

(52) Selkeä vastuu elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä koskevista toimenpiteistä ja tällaisten toimenpiteiden hallinnointi ovat olennaisen tärkeitä, jotta varmistetaan muutosta edistävien toimien tehokas koordinointi ja tässä direktiivissä asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Koska monilla jäsenvaltioiden viranomaisilla on yhteinen toimintasuunnitelma ja elintarvikejätteen torjuntaan jäsenvaltioissa osallistuu useita eri sidosryhmiä, tarvitaan nimetty toimivaltainen viranomainen, joka vastaa toimien yleisestä koordinoinnista kansallisella tasolla.

(53) Kuluttajien tuottaman yhdyskuntajätteeseen luettavan tekstiilijätteen jätehuoltoa koskevien tietojen tarkkuutta olisi parannettava unionin tasolla, jotta voidaan seurata tehokkaammin tuotteiden uudelleenkäyttöä, mukaan lukien tekstiilien uudelleenkäyttö ja valmistelu uudelleenkäyttöön; tämä palvelisi myös suorituskykytavoitteiden mahdollista asettamista tulevaisuudessa. Uudelleenkäyttöä ja uudelleenkäyttöön valmistelua koskevat tiedot ovat keskeisiä tietovirtoja, joiden avulla voidaan seurata jätteen syntymisen irrottamista talouskasvusta ja siirtymistä kestävään, osallistavaan ja kiertotalouden periaatteiden mukaiseen talouteen. Sen vuoksi Euroopan ympäristökeskuksen olisi hallinnoitava kyseisiä tietovirtoja.

(54) On ratkaisevan tärkeää, että komissio ja jäsenvaltiot jatkavat jätteen syntymisen ehkäisemistä ja jätehuoltoa koskevien tiedotus- ja koulutuskampanjoiden kehittämistä, tukemista ja laajentamista. Vaikka kaikkien alojen yleinen tietoisuus jätteen syntymisen ehkäisemisen ja asianmukaisen jätehuollon merkityksestä on paranemassa, asiassa on edistyttävä edelleen.

(55) Delegoidussa päätöksessä (EU) 2019/1597 vahvistetaan yhteinen menetelmä ja laatua koskevat vähimmäisvaatimukset elintarvikejätteen määrän yhdenmukaista määrittämistä varten direktiivin 2008/98/EY 9 artiklan 8 kohdan mukaisesti. Jäsenvaltioiden toimittamien elintarvikejätteen määrää koskevien tietojen laadun, luotettavuuden ja vertailukelpoisuuden parantamiseksi, myös jäsenvaltioiden käyttämien mittausmenetelmien johdonmukaisuuden lisäämisen osalta, komissiolle olisi edelleen siirrettävä kyseisessä säännöksessä säädetty valta hyväksyä delegoituja säädöksiä. Selkeyden vuoksi kyseinen säädösvallan siirto olisi vahvistettava vähäisin mukautuksin uuteen artiklaan, jossa käsitellään nimenomaan elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä.

(56) Jotta direktiivissä 2008/98/EY luetellut CN-koodit olisivat asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteessä I lueteltujen CN-koodien mukaisia, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat direktiivin 2008/98/EY liitteeseen IV c tehtäviä muutoksia. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa ([17]) vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

(57) Direktiivin 2008/98/EY täytäntöönpanon yhdenmukaisten edellytysten varmistamiseksi komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovalta, joka koskee yhdenmukaistettua muotoa tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajia koskevaan rekisteriin rekisteröinnille, tekstiilien laajennetun tuottajan vastuun maksujen mukauttamista koskevia perusteita sekä korjauskerrointa, jolla otetaan huomioon matkailun lisääntyminen tai väheneminen suhteessa viitekauteen, elintarvikkeiden vähittäismyynnille ja muulle jakelulle, ravintoloille ja ravitsemuspalveluille sekä kotitalouksille asetetun elintarvikejätteen vähentämistavoitteen saavuttamisessa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 ([18]) mukaisesti.

(58) Direktiivi 2008/98/EY olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti.

(59) On tärkeää, että neuvoston direktiivin 1999/31/EY ([19]) täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa parannetaan merkittävästi ja nopeasti, jotta unionissa vältetään laittomista kaatopaikoista aiheutuvia ympäristöhaittoja, mukaan lukien rajatylittävät kysymykset. Sen vuoksi olisi asianmukaista, että komissio tarkastelee direktiiviä 1999/31/EY arvioidakseen tapoja vahvistaa sen täytäntöönpanoa ja esittää tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen sen muuttamiseksi. Lisäksi komission olisi arvioitava direktiiviä 2008/98/EY tulevan kiertotaloussäädöksen perusteella tehtävän, jätettä koskevan unionin lainsäädännön päivittämisen tulosten pohjalta, kuten todettiin komission 26 päivänä helmikuuta 2025 julkaisemassa tiedonannossa ”Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma: kilpailukykyyn ja vähähiilistämiseen tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma”, ja tarvittaessa esitettävä lainsäädäntöehdotus. Kyseisen arvioinnin yhteydessä ja koska tällä hetkellä ei ole luotettavaa tietoa tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista syntyvästä jätteestä ja niihin liittyvien, jäsenvaltioiden toimesta perustettavien laajennettua tuottajan vastuuta koskevien järjestelmien rahoituksesta, komission olisi ensinnäkin tarkasteltava jätteen syntymisen ehkäisemistä, keräystä, uudelleenkäyttöön valmistelua ja kierrätystä koskevien tavoitteiden asettamista sekä toiseksi arvioitava, onko tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden laajennettua tuottajan vastuuta koskevien kansallisten järjestelmien rahoitus tuloksellista ja myös voisivatko kaupalliset uudelleenkäyttöalan toiminnanharjoittajat osallistua laajennettua tuottajan vastuuta koskevien järjestelmien rahoittamiseen. Lisäksi komission olisi myös arvioitava, voisivatko jäsenvaltiot ottaa käyttöön sekalaisen yhdyskuntajätteen esilajittelun, jotta ehkäistään sellaisen jätteen päätymistä jätteenpolttolaitoksiin tai kaatopaikoille, joka voitaisiin ottaa uudelleenkäytön valmisteluun tai kierrätykseen.

(60) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita eli parantaa elintarvikejätteen ja käytettyjen tekstiilien ja tekstiilijätteen jätehuollon ympäristökestävyyttä sekä varmistaa käytettyjen tekstiilien ja tekstiilijätteen vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla, vaan ne voidaan laajuutensa ja vaikutustensa vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

([17]) EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.
([18]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).
([19]) Neuvoston direktiivi 1999/31/EY, annettu 26 päivänä huhtikuuta 1999, kaatopaikoista (EYVL L 182, 16.7.1999, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1999/31/oj).

1 artikla

Direktiivin 2008/98/EY muuttaminen

Muutetaan direktiivi 2008/98/EY seuraavasti:

1) korvataan 2 artiklan 1 kohdan a alakohta seuraavasti:

”a) ilmakehään joutuviin kaasumaisiin päästöihin eikä hiilidioksidiin, joka on otettu talteen ja siirretty geologista varastointia varten tai varastoitu geologisesti hiilidioksidin geologisesta varastoinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/31/EY (*) mukaisesti;

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/31/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, hiilidioksidin geologisesta varastoinnista ja neuvoston direktiivin 85/337/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2000/60/EY, 2001/80/EY, 2004/35/EY, 2006/12/EY ja 2008/1/EY ja asetuksen (EY) N:o 1013/2006 muuttamisesta (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj).”;

2) lisätään 3 artiklaan alakohdat seuraavasti:

”4 b.’ liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajalla’ valmistajaa, maahantuojaa tai jakelijaa tai muuta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka käytetystä myyntitavasta riippumatta, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU (*) 2 artiklan 7 alakohdassa määritellyt etäsopimukset,

a) on sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon ja valmistaa liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita omalla nimellään tai tavaramerkillään tai suunnitteluttaa tai valmistuttaa niitä ja toimittaa niitä ensimmäistä kertaa omalla nimellään tai tavaramerkillään kyseisen jäsenvaltion alueella;

b) on sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon ja jälleenmyy kyseisen jäsenvaltion alueella omalla nimellään tai tavaramerkillään muiden talouden toimijoiden valmistamia liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita, joihin ei ole merkitty tällaisten muiden talouden toimijoiden nimeä, tuotenimeä tai tavaramerkkiä;

c) on sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon ja toimittaa ensimmäistä kertaa kyseisen jäsenvaltion alueella ammattimaisesti toisesta jäsenvaltiosta tai kolmannesta maasta peräisin olevia liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita; taikka

d) myy liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita etäsopimuksilla suoraan loppukäyttäjille, riippumatta siitä, ovatko ne yksityisiä kotitalouksia vai eivät, jossakin jäsenvaltiossa ja joka on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan;

’liitteessä IV c luetellulla tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajalla’ ei tarkoiteta valmistajaa, maahantuojaa tai jakelijaa tai muuta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimittaa markkinoille käytettyjä liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita, jotka on arvioitu uudelleenkäyttöön soveltuviksi, tai tällaisista käytetyistä tuotteista tai tällaisista tuotteista syntyvästä jätteestä taikka niiden osista tehtyjä liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita, sekä yksilöllisiä tuotteita tuottavia itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivia räätäleitä;

4 c. ’asettamisella saataville markkinoilla’ liitteessä IV c luetellun tekstiilituotteen, tekstiileihin liittyvän tuotteen tai jalkinetuotteen toimittamista jonkin jäsenvaltion markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai maksutta;

4 d.’ tuottajayhteisöllä’ oikeussubjektia, joka taloudellisesti taikka taloudellisesti ja toiminnallisesti huolehtii laajennettuun tuottajan vastuuseen kuuluvien velvoitteiden täyttämisestä tuottajien puolesta;

4 e.’ verkkoalustalla’ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 (**) 3 artiklan i alakohdassa määriteltyä verkkoalustaa;

4 f. ’jakelupalvelujen tarjoajalla’ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1020 (***) 3 artiklan 11 alakohdassa määriteltyä jakelupalvelujen tarjoajaa;

4 g . ’kuluttajalla’ luonnollista henkilöä, joka toimii muussa kuin elinkeino- tai ammattitoimintaansa kuuluvassa tarkoituksessa;

4 h.’ loppukäyttäjällä’ asetuksen (EU) 2019/1020 3 artiklan 21 alakohdassa määriteltyä loppukäyttäjää;

4 i.’ yhteisötalouden toimijalla’ yksityisoikeudellista toimijaa, joka tarjoaa markkinoille tavaroita tai palveluja ja toimii seuraavien periaatteiden mukaisesti:

a) se asettaa ihmiset sekä yhteiskunnallisen tai ympäristöön liittyvän päämäärän etusijalle voittojen sijaan;

b) se sijoittaa uudelleen kaikki voitot ja ylijäämät tai suurimman osan niistä yhteiskunnallisten tai ympäristöön liittyvien päämääriensä tavoittelemiseen edelleen ja harjoittaa toimintaa jäsentensä tai käyttäjiensä taikka koko yhteiskunnan edun mukaisesti; ja

c) sillä on demokraattinen tai osallistava hallintorakenne;

4 j. ’myymättä jääneellä kulutustavaralla’ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1781 (****) 2 artiklan 37 alakohdassa määriteltyä myymättä jäänyttä kulutustavaraa.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/83/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

(**) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2065, annettu 19 päivänä lokakuuta 2022, digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (digipalvelusäädös) (EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

(***) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1020, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta (EUVL L 169, 25.6.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj).

(****) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1781, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista, direktiivin (EU) 2020/1828 ja asetuksen (EU) 2023/1542 muuttamisesta sekä direktiivin 2009/125/EY kumoamisesta (EUVL L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).”;

3) kumotaan 9 artiklan 1 kohdan g ja h alakohta sekä 5, 6 ja 8 kohta;

4) lisätään artikla seuraavasti:

"9 a artikla

Elintarvikejätteen syntymisen ehkäiseminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet ehkäistäkseen elintarvikejätteen syntymistä koko elintarvikeketjussa, alkutuotannossa, jalostus- ja valmistusteollisuudessa, vähittäismyynnissä ja muussa elintarvikkeiden jakelutoiminnassa, ravintoloissa ja ravitsemispalveluissa sekä kotitalouksissa. Kyseisiin toimenpiteisiin on sisällyttävä vähintään seuraavat:

a) kehitetään ja tuetaan käyttäytymistä muuttavia toimia elintarvikejätteen vähentämiseksi sekä tiedotuskampanjoita, joilla lisätään tietoisuutta elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemisestä;

b) yksilöidään ja korjataan elintarvikeketjun toiminnan tehottomuusongelmat ja tuetaan kaikkien toimijoiden välistä yhteistyötä varmistaen samalla ehkäisemistoimenpiteiden kustannusten ja hyötyjen oikeudenmukainen jakautuminen, esimerkiksi torjumalla elintarvikejätettä aiheuttavia markkinakäytäntöjä sekä tukemalla sellaisten tuotteiden pitämistä kaupan ja käyttöä, joille on myönnetty poikkeus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 (*) 76 artiklan soveltamisesta kyseisen artiklan 4 kohdan nojalla tällaisen poikkeuksen myöntämisen mahdollisten edellytysten täyttyessä;

c) edistetään elintarvikkeiden lahjoittamista ja muuta uudelleenjakelua ihmisten ravinnoksi varmistaen, että etusijalle asetetaan ihmisravintona käyttö eläinten rehuna käyttöön ja sellaiseen uudelleenkäsittelyyn nähden, jossa tuotetaan muita kuin elintarvikkeita;

d) tuetaan koulutusta ja osaamisen kehittämistä sekä parannetaan rahoitusmahdollisuuksia erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten ja yhteisötalouden toimijoiden kannalta;

e) rohkaistaan ja edistetään innovointia ja teknisiä ratkaisuja, jotka edistävät elintarvikejätteen ehkäisemistä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2025/40 (**) ja erityisesti sen 6 artiklan soveltamista.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki asiaankuuluvat elintarvikeketjun toimijat osallistuvat kyseisessä ketjussa elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemiseen oikeassa suhteessa niiden valmiuksiin ja rooliin nähden, ja keskityttävä erityisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin kohdistuvien suhteettomien vaikutusten estämiseen. Ruokapankkeja ja muita elintarvikkeiden uudelleenjakeluorganisaatioita kuultuaan jäsenvaltioiden on tarpeen mukaan toteutettava olemassa olevan kansallisen elintarvikkeiden lahjoittamisjärjestelmän pohjalta toimenpiteitä sen takaamiseksi, että jäsenvaltioiden yksilöimät elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemiselle ja syntymiselle merkitykselliset taloudelliset toimijat ehdottavat ruokapankeille ja muille elintarvikkeiden uudelleenjakeluorganisaatioille lahjoitussopimuksia, jotta helpotetaan myymättömien ihmisravinnoksi turvallisten elintarvikkeiden lahjoittamista ja jotta taloudelliselle toimijalle tästä aiheutuvat kustannukset olisivat kohtuulliset.

2. Jäsenvaltioiden on seurattava ja arvioitava elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä koskevien toimenpiteidensä täytäntöönpanoa, mukaan lukien 4 kohdassa tarkoitettujen elintarvikejätteen vähentämistavoitteiden noudattaminen, määrittämällä elintarvikejätteen määrä 3 kohdan mukaisesti vahvistetun menetelmän perusteella.

3. Siirretään komissiolle valta antaa 38 a artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä tämän direktiivin täydentämiseksi yhteisellä menetelmällä ja laatua koskevilla vähimmäisvaatimuksilla elintarvikejätteen määrän yhdenmukaista määrittämistä varten.

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat ja tarkoituksenmukaiset toimenpiteet, jotta kansallisella tasolla saavutetaan seuraavat elintarvikejätteen vähentämistavoitteet viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2030:

a) elintarvikejätteen syntymisen vähentäminen jalostuksessa ja valmistuksessa 10 prosentilla verrattuna vuosina 2021–2023 keskimäärin vuosittain syntyneeseen elintarvikejätteen määrään;

b) elintarvikejätteen syntymisen vähentäminen henkeä kohti yhteisesti vähittäismyynnissä ja muussa elintarvikkeiden jakelutoiminnassa, ravintoloissa ja ravitsemispalveluissa sekä kotitalouksissa 30 prosentilla verrattuna vuosina 2021–2023 keskimäärin vuosittain syntyneeseen elintarvikejätteen määrään.

5. Jäsenvaltio voi käyttää aikaisempaa viitevuotta viitekautena elintarvikejätteen vähentämistavoitteiden kannalta, jos se pystyy toimittamaan vuotta 2021 aikaisempaa viitevuotta koskevia tietoja, jotka on kerätty komission delegoidussa päätöksessä (EU) 2019/1597 (***) vahvistetuilla menetelmillä, tai vuotta 2020 aikaisempia viitevuosia koskevia tietoja, jotka on kerätty kyseisessä delegoidussa päätöksessä elintarvikejätteen määrän yhdenmukaista määrittämistä varten vahvistettuihin menetelmiin ja laatua koskeviin vähimmäisvaatimuksiin verrattavissa olevilla menetelmillä. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille aikomuksestaan käyttää aikaisempaa viitevuotta viimeistään 17 päivänä huhtikuuta 2027 ja vuotta 2020 aikaisemman viitevuoden osalta toimitettava komissiolle tiedot ja niiden keräämisessä käytetyt määrittämismenetelmät ja asetettava kyseiset tiedot ja määrittämismenetelmät julkisesti saataville.

6. Tukeakseen jäsenvaltioita 4 kohdan b alakohdassa säädettyjen elintarvikejätteen vähentämistavoitteiden saavuttamisessa komissio antaa viimeistään 17 päivänä lokakuuta 2027 täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan korjauskerroin, jolla otetaan huomioon matkailun lisääntyminen tai väheneminen suhteessa viitekauteen, jota käytetään elintarvikejätteen vähentämistavoitetta asetettaessa. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

7. Jos komissio katsoo, että tiedot, jotka koskevat vuotta 2020 aikaisempaa viitevuotta, eivät täytä 5 kohdassa säädettyjä edellytyksiä, se tekee kuuden kuukauden kuluessa kyseisen kohdan mukaisesti tehdyn ilmoituksen vastaanottamisesta päätöksen, jossa jäsenvaltiota pyydetään käyttämään viitekautena vuosien 2021–2023 vuotuista keskiarvoa, vuotta 2020 taikka muuta kuin jäsenvaltion ehdottamaa, vuotta 2020 aikaisempaa vuotta.

8. Komissio tarkastelee viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2027 edellä 4 kohdassa asetettuja tavoitteita, jotka on määrä saavuttaa vuoteen 2030 mennessä, jotta kyseisiä tavoitteita voidaan tarvittaessa muuttaa ja/tai laajentaa koskemaan elintarvikeketjun muita vaiheita ja jotta voidaan harkita uusien tavoitteiden asettamista vuoden 2030 jälkeiselle ajalle.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun uudelleentarkasteluun on kuuluttava

a) arvio alkutuotannossa syntyvän elintarvikejätteen ja ruokahävikin määrästä ja syistä sekä asianmukaisten keinojen yksilöiminen tällaisen jätteen ja hävikin vähentämiseksi ja arvio niiden toteutettavuudesta;

b) arvio mahdollisuudesta asettaa vuoteen 2035 mennessä saavutettavia oikeudellisesti sitovia 4 kohdan a ja b alakohtaan liittyviä tavoitteita; ja

c) arvio tuotantotasojen muutosten vaikutuksista elintarvikejätteen 4 kohdan a alakohtaan liittyvän vähentämistavoitteen saavuttamiseen.

Komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, johon liitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotus.

9. Jäsenvaltioiden on koordinoitava toimiaan elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemiseksi ja jaettava parhaita käytäntöjä, myös EU:n ruokahävikki- ja ruokajätefoorumin (EU Platform on Food Losses and Food Waste) kautta.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

(**) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/40, annettu 19 päivänä joulukuuta 2024, pakkauksista ja pakkausjätteestä, asetuksen (EU) 2019/1020 ja direktiivin (EU) 2019/904 muuttamisesta ja direktiivin 94/62/EY kumoamisesta (EUVL L, 2025/40, 22.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj).

(***) Komission delegoitu päätös (EU) 2019/1597, annettu 3 päivänä toukokuuta 2019, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY täydentämisestä yhteisellä menetelmällä ja laatua koskevilla vähimmäisvaatimuksilla elintarvikejätteen määrän yhdenmukaista määrittämistä varten (EUVL L 248, 27.9.2019, s. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_del/2019/1597/oj).";

5) lisätään 11 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan jälkeen alakohta seuraavasti:

”Tämän artiklan tavoitteiden saavuttamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytössä on riittävä infrastruktuuri jätteen erilliskeräystä varten, mukaan lukien erilliskeräyspisteiden riittävä aineellinen ja alueellinen kattavuus 28 artiklan 3 kohdan c b alakohdan mukaisesti.”;

6) korvataan 11 b artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Komissio laatii yhteistyössä Euroopan ympäristökeskuksen kanssa kertomuksia 9 a artiklan 4 kohdassa, 11 artiklan 2 kohdan c, d ja e alakohdassa sekä 11 artiklan 3 kohdassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamisessa tapahtuneesta edistymisestä viimeistään kolme vuotta ennen kutakin niissä säädettyä määräaikaa.”;

7) lisätään artiklat seuraavasti:

”*22 a artikla*

Tekstiilien laajennettua tuottajan vastuuta koskeva järjestelmä

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajilla on 8 ja 8 a artiklan mukainen laajennettu tuottajan vastuu liitteessä IV c luetelluista tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista tai jalkinetuotteista, jotka ne asettavat ensimmäistä kertaa saataville markkinoilla.

2. Jäsenvaltiot voivat perustaa 8 ja 8 a artiklan mukaisen laajennetun tuottajan vastuun järjestelmän patjojen tuottajille.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3 artiklan 4 b kohdan d alakohdassa määritelty tuottaja, joka on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon ja asettaa liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita ensimmäistä kertaa saataville niiden alueella, nimeää niiden alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön kirjallisella toimeksiannolla valtuutetuksi edustajakseen sellaisten tuottajan velvoitteiden täyttämiseksi, jotka liittyvät laajennettua tuottajan vastuuta koskevaan järjestelmään niiden alueella.

Jäsenvaltiot voivat säätää, että 3 artiklan 4 b kohdan d alakohdassa määritelty tuottaja, joka on sijoittautunut kolmanteen maahan ja asettaa liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita ensimmäistä kertaa saataville niiden alueella, nimeää niiden alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön kirjallisella toimeksiannolla valtuutetuksi edustajakseen sellaisten tuottajan velvoitteiden täyttämiseksi, jotka liittyvät laajennettua tuottajan vastuuta koskevaan järjestelmään niiden alueella.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3 artiklan 4 b kohdan d alakohdassa määritellyn tuottajan tämän artiklan 3 kohdan mukaiset velvoitteet voi kirjallisella toimeksiannolla täyttää valtuutettu tuottajayhteisö tuottajan puolesta tuottajan niin halutessa. Jos tällainen tuottaja on nimennyt tuottajayhteisön, kyseisen yhteisön on soveltuvin osin täytettävä tämän artiklan mukaiset velvoitteet, jollei jäsenvaltio toisin määrää.

5. Siirretään komissiolle valta antaa 38 a artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä tämän direktiivin liitteen IV c muuttamiseksi, jotta siinä luetellut yhdistetyn nimikkeistön koodit, jäljempänä ’CN-koodit’, saatetaan neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 ([1])* liitteessä I lueteltujen CN-koodien mukaisiksi.

6. Jäsenvaltioiden on määriteltävä selkeästi tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun laajennettua tuottajan vastuuta koskevan järjestelmän täytäntöönpanoon, seurantaan ja todentamiseen osallistuvien asiaankuuluvien toimijoiden roolit ja vastuut 8 a artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava 8 a artiklan 6 kohdan mukaisesti, että asiaankuuluvat toimijat osallistuvat laajennetun tuottajan vastuun järjestelmän täytäntöönpanoon. Kyseisiin asiaankuuluviin toimijoihin on kuuluttava vähintään

a) tuottajat, jotka asettavat tuotteita saataville markkinoilla;

b) järjestöt, jotka panevat laajennettua tuottajan vastuuta koskevia velvoitteita täytäntöön tuotteita markkinoilla saataville asettavien tuottajien puolesta;

c) yksityiset tai julkiset jätealan toimijat;

d) paikallisviranomaiset;

e) uudelleenkäyttöalan ja uudelleenkäyttöön valmistelun alan toimijat;

f) yhteisötalouden toimijat, mukaan lukien paikalliset yhteiskunnalliset yritykset.

8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajat kattavat kustannukset, jotka aiheutuvat seuraavista:

a) käytettyjen liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden ja niistä syntyvän jätteen keräys ja myöhempi jätehuolto, joka sisältää seuraavat:

   i) kyseisten käytettyjen tuotteiden keräys uudelleenkäyttöön ja jätetuotteiden erilliskeräys uudelleenkäyttöön valmistelua ja kierrätystä varten 22 c ja 22 d artiklan mukaisesti;

   ii) edellä i alakohdassa tarkoitettujen kerättyjen käytettyjen tuotteiden ja jätetuotteiden kuljettaminen lajiteltaviksi uudelleenkäyttöä, uudelleenkäyttöön valmistelua ja kierrätystä varten 22 d artiklan mukaisesti;

   iii) edellä i alakohdassa tarkoitettujen kerättyjen käytettyjen tuotteiden tai jätetuotteiden lajittelu, uudelleenkäyttöön valmistelu, kierrätys ja muut hyödyntämistoimet sekä loppukäsittely;

   iv) edellä 22 c artiklan 8 ja 11 kohdassa tarkoitettuun keräysjärjestelmään kuuluvien yhteisötalouden toimijoiden ja muiden toimijoiden tämän kohdan i, ii ja iii alakohdassa tarkoitettujen toimien seurauksena syntyneen jätteen keräys, kuljetus ja käsittely;

b) kerätyn sekalaisen yhdyskuntajätteen koostumustutkimuksen tekeminen 22 d artiklan 6 kohdan mukaisesti;

c) tietojen tarjoaminen 22 c artiklan 14, 15 ja 18 kohdan mukaisesti muun muassa asianmukaisilla tiedotuskampanjoilla tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden kestävästä kulutuksesta, jätteen syntymisen ehkäisemisestä, uudelleenkäytöstä, valmistelusta uudelleenkäyttöön, mukaan lukien korjaus, kierrätyksestä, muusta hyödyntämisestä ja loppukäsittelystä;

d) tietojen kerääminen ja raportointi toimivaltaisille viranomaisille 37 artiklan mukaisesti;

e) tutkimuksen ja kehittämisen tukeminen asetuksen (EU) 2024/1781 5 artiklassa lueteltujen tuoteominaisuuksien parantamiseksi tuotesuunnittelussa sekä jätehierarkian mukaisen jätteen syntymisen ehkäisemisen ja jätehuollon tukeminen kuitukierrätyksen laajentamiseksi rajoittamatta kuitenkaan unionin valtiontukisääntöjen soveltamista.

9. Jäsenvaltiot voivat päättää, että liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajien on katettava osittain tai kokonaan tämän artiklan 8 kohdan a alakohdassa tarkoitetut kustannukset sellaisen liitteessä IV c luetelluista tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista syntyvän jätteen osalta, joka päätyy sekalaiseen yhdyskuntajätteeseen.

10. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajat kattavat tämän artiklan 8 kohdassa tarkoitetut kustannukset 22 c artiklan 8 ja 11 kohdan mukaisesti perustettuihin keräyspisteisiin jätettyjen käytettyjen liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden sekä niistä syntyvän jätteen osalta, kun tällaiset tuotteet, myös käytetyt tekstiilituotteet, tekstiileihin liittyvät tuotteet ja jalkinetuotteet ja niistä syntynyt jäte, jotka on mahdollisesti kerätty yksityisten takaisinottojärjestelmien kautta ja myöhemmin yhdistetty 22 c artiklan 8 kohdan nojalla kerättyihin tekstiileihin, on asetettu ensimmäistä kertaa saataville markkinoilla 16 päivästä lokakuuta 2025 alkaen, jos liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden laajennettua tuottajan vastuuta koskeva järjestelmä oli jo perustettu kyseisenä päivänä asianomaisessa jäsenvaltiossa 8 ja 8 a artiklan mukaisesti.

11. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajat kattavat tämän artiklan 8 kohdassa tarkoitetut kustannukset 22 c artiklan 8 ja 11 kohdan mukaisesti perustettuihin keräyspisteisiin jätettyjen käytettyjen liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden sekä niistä syntyvän jätteen osalta, jos tällaiset tuotteet, myös käytetyt tekstiilituotteet, tekstiileihin liittyvät tuotteet ja jalkinetuotteet ja niistä syntynyt jäte, jotka on mahdollisesti kerätty yksityisten takaisinottojärjestelmien kautta ja myöhemmin yhdistetty 22 c artiklan 8 kohdan nojalla kerättyihin tekstiileihin, on asetettu ensimmäistä kertaa saataville markkinoilla

a) siitä päivästä alkaen, jona kyseinen jäsenvaltio saattaa voimaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2025/1892 ([2])* noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan nojalla; tai

b) viimeistään 17 päivästä huhtikuuta 2028 alkaen ja jos liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden laajennettua tuottajan vastuuta koskeva järjestelmä oli perustettu asianomaisessa jäsenvaltiossa tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti 16 päivästä lokakuuta 2025 alkaen.

12. Edellä 8 kohdassa tarkoitetut katettavat kustannukset eivät saa ylittää kustannuksia, jotka ovat välttämättömiä kyseisessä kohdassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamiseksi kustannustehokkaasti, ja ne on vahvistettava asiaankuuluvien toimijoiden kesken läpinäkyvällä tavalla 7 kohdan mukaisesti.

13. Noudattaakseen asetuksen (EU) 2022/2065 30 artiklan 1 kohdan d ja e alakohtaa jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseisen asetuksen III luvun 4 jakson soveltamisalaan kuuluvat verkkoalustojen tarjoajat, jotka antavat kuluttajille mahdollisuuden tehdä etäsopimuksia sellaisten tuottajien kanssa, jotka tarjoavat liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita unionissa sijaitseville kuluttajille, saavat tuottajilta seuraavat tiedot ennen kuin tuottajat voivat käyttää verkkoalustan tarjoajien palveluja:

a) tiedot 22 b artiklassa tarkoitetusta tuottajan rekisteröinnistä rekisteriin siinä jäsenvaltiossa, jossa kuluttaja sijaitsee, sekä tuottajan rekisterinumero tai rekisterinumerot kyseisessä rekisterissä;

b) tuottajan antama omaehtoinen vakuutus, jossa se sitoutuu tarjoamaan ainoastaan sellaisia liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita, joiden osalta tämän artiklan 1 ja 8 kohdassa sekä 22 c artiklan 1 kohdassa tarkoitetut laajennettua tuottajan vastuuta koskevat vaatimukset täyttyvät siinä jäsenvaltiossa, jossa kuluttaja sijaitsee.

14. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän artiklan 1 kohdassa säädetyt laajennettua tuottajan vastuuta koskevat järjestelmät perustetaan viimeistään 17 päivänä huhtikuuta 2028 8, 8 a ja 22 a – 22 d artiklan mukaisesti.

15. Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tuottajat, jotka tarjoavat liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita unionissa sijaitseville loppukäyttäjille, antavat jakelupalvelujen tarjoajille 13 kohdassa tarkoitetut tiedot jakelupalvelujen tarjoajan ja tuottajan välisen sopimuksen tekohetkellä minkä tahansa, asetuksen (EU) 2019/1020 3 artiklan 11 alakohdassa tarkoitetun palvelun osalta.

16. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jakelupalvelujen tarjoaja saatuaan 15 kohdassa tarkoitetut tiedot ja jakelupalvelujen tarjoajan ja tuottajan välisen sopimuksen tekohetkellä minkä tahansa, asetuksen (EU) 2019/1020 3 artiklan 11 alakohdassa tarkoitetun palvelun osalta pyrkii parhaansa mukaan arvioimaan, ovatko tämän artiklan 15 kohdassa tarkoitetut tiedot luotettavia ja täydellisiä, käyttäen mitä tahansa jäsenvaltion tai unionin vapaasti saataville asettamaa virallista verkkotietokantaa tai verkkorajapintaa tai pyytämällä tuottajaa toimittamaan luotettavista lähteistä peräisin olevia tositteita. Tätä direktiiviä sovellettaessa tuottajat ovat vastuussa annettujen tietojen paikkansapitävyydestä.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että

a) jos jakelupalvelujen tarjoaja saa riittävästi viitteitä tai sillä on syytä uskoa, että 15 kohdassa tarkoitetut tiedot, jotka on saatu asianomaiselta tuottajalta, ovat virheellisiä, puutteellisia tai vanhentuneita, jakelupalvelujen tarjoaja pyytää kyseistä tuottajaa korjaamaan, täydentämään tai päivittämään kyseiset tiedot viipymättä tai unionin ja kansallisessa lainsäädännössä asetetussa määräajassa; ja

b) jos tuottaja ei korjaa, täydennä tai päivitä kyseisiä tietoja, jakelupalvelujen tarjoaja keskeyttää nopeasti palvelunsa tarjoamisen kyseiselle tuottajalle, kun on kyse liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tarjoamisesta unionissa sijaitseville loppukäyttäjille, kunnes pyyntö on täytetty kaikilta osin; jakelupalvelujen tarjoajan on ilmoitettava tuottajalle keskeyttämisen perusteet.

17. Jos jakelupalvelujen tarjoaja keskeyttää palvelunsa tarjoamisen tämän artiklan 16 kohdan nojalla, jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianomaisella tuottajalla on oikeus riitauttaa jakelupalvelujen tarjoajan tekemä keskeytys jossakin sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimessa, johon jakelupalvelujen tarjoaja on sijoittautunut, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1150 ([3])* 4 artiklan soveltamista.

22 b artikla

Tekstiilien, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajia koskeva rekisteri

1. Jäsenvaltioiden on perustettava liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajia koskeva rekisteri, jäljempänä 'tuottajarekisteri', valvoakseen, että kyseiset tuottajat noudattavat 22 a artiklaa ja 22 c artiklan 1 kohtaa.

Komissio perustaa verkkosivuston, joka sisältää linkit kaikkiin kansallisiin tuottajarekistereihin rekisteröitymisen helpottamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa. Jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle linkin kansalliseen tuottajarekisteriinsä 30 päivän kuluessa rekisterin käyttöönotosta. Kunkin tuottajarekisterin tietojen on oltava helposti ja julkisesti saatavilla veloituksetta, koneellisesti luettavissa, lajiteltavissa ja haettavissa, kolmansien osapuolten käyttöön sovellettavia avoimia standardeja noudattaen. Tämän kohdan mukainen tietojen toimittaminen ei estä liikesalaisuuksien säilyttämistä luottamuksellisina asiaankuuluvan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajat velvoitetaan rekisteröitymään tuottajarekisteriin. Tätä varten jäsenvaltioiden on edellytettävä, että tuottajat toimittavat rekisteröintihakemuksen kuhunkin jäsenvaltioon, jossa ne asettavat liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita saataville markkinoilla ensimmäisen kerran.

3. Jäsenvaltiot voivat sallia tuottajien asettavan liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita ensimmäistä kertaa saataville markkinoilla ainoastaan, jos tuottajat tai valtuutuksen tapauksessa niiden laajennettua tuottajan vastuuta varten valtuuttamat edustajat on rekisteröity asianomaisessa jäsenvaltiossa.

4. Rekisteröintihakemuksen on sisällettävä seuraavat tiedot:

a) nimi, tavaramerkit ja mahdollisuuksien mukaan tuotenimet, joilla tuottaja toimii asianomaisessa jäsenvaltiossa, sekä tuottajan osoite, mukaan lukien postinumero ja paikkakunta, katuosoite ja maa, mahdollinen puhelinnumero, internet-osoite ja sähköpostiosoite sekä yksi yhteyspiste;

b) tuottajan kansallinen tunnistuskoodi, mukaan lukien sen kaupparekisterinumero tai vastaava virallinen rekisterinumero, sekä unionin tai kansallinen verotunnistenumero;

c) niiden liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden CN-koodit, jotka tuottaja aikoo asettaa ensimmäistä kertaa saataville markkinoilla;

d) tuottajayhteisön nimi, postinumero ja paikkakunta, katuosoite, maa, mahdollinen puhelinnumero, internet-osoite, sähköpostiosoite ja kansallinen tunnistuskoodi, kaupparekisterinumero tai vastaava virallinen rekisterinumero, unionin tai kansallinen verotunnistenumero sekä tuottajayhteisön edustaman tuottajan toimeksianto;

e) tuottajan tai tapauksen mukaan laajennettua tuottajan vastuuta varten valtuutetun edustajan tai tuottajayhteisön antama vakuutus, jossa todetaan, että annetut tiedot pitävät paikkansa.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajayhteisö voi täyttää tämän artiklan mukaiset velvoitteet tuottajan puolesta kirjallisella toimeksiannolla.

Jos tuottaja on nimennyt tuottajayhteisön, kyseisen järjestön on soveltuvin osin täytettävä tämän artiklan mukaiset velvoitteet, jollei jäsenvaltio toisin määrää.

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltainen viranomainen

a) vastaanottaa 2 kohdassa tarkoitetut tuottajien rekisteröintihakemukset sähköisen tietojenkäsittelyjärjestelmän, jonka yksityiskohtaiset tiedot on asetettava saataville toimivaltaisten viranomaisten verkkosivustolla, kautta;

b) myöntää rekisteröinnin ja antaa rekisteröintinumeron enintään 12 viikon kuluessa päivästä, jona 4 kohdassa säädetyt tiedot on toimitettu;

c) voi vahvistaa rekisteröintivaatimuksiin ja -prosessiin liittyvät yksityiskohtaiset järjestelyt lisäämättä pidemmälle meneviä sisällöllisiä vaatimuksia 4 kohdassa säädettyihin vaatimuksiin;

d) voi periä tuottajilta kustannuksiin perustuvia, oikeasuhteisia maksuja 2 kohdassa tarkoitettujen hakemusten käsittelystä.

7. Toimivaltainen viranomainen voi evätä tai peruuttaa tuottajan rekisteröinnin, jos 4 kohdassa säädettyjä tietoja tai niihin liittyviä asiakirjoja ei toimiteta tai ne ovat puutteellisia tai jos tuottaja ei enää täytä 4 kohdan d alakohdassa säädettyjä vaatimuksia.

8. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että tuottaja, tapauksen mukaan laajennettua tuottajan vastuuta varten valtuutettu edustaja tai tuottajayhteisö ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle ilman aiheetonta viivytystä kaikista rekisteröintiin sisältyvien 4 kohdan d alakohdan mukaisten tietojen muutoksista ja mahdollisesta rekisteröinnissä yksilöityjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden ensimmäistä kertaa markkinoilla saataville asettamisen pysyvästä lopettamisesta. Jos tuottaja lakkaa olemasta, se poistetaan tuottajarekisteristä.

9. Jos tuottajarekisterin tiedot eivät ole julkisesti saatavilla, jäsenvaltioiden on varmistettava, että verkkoalustojen tarjoajat, jotka antavat kuluttajille mahdollisuuden tehdä etäsopimuksia sellaisten tuottajien ja jakelupalvelujen tarjoajien kanssa, jotka tekevät sopimuksia minkä tahansa, asetuksen (EU) 2019/1020 3 artiklan 11 alakohdassa tarkoitettujen palvelujen osalta sellaisten tuottajien kanssa, jotka tarjoavat liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita loppukäyttäjille, voivat tarkastella tuottajarekisteriä maksutta.

10. Viimeistään 17 päivänä huhtikuuta 2027 komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan tuottajarekisteriin rekisteröinnin yhdenmukaistettu muoto tämän artiklan 4 kohdassa säädettyjen tietovaatimusten perusteella. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

22 c artikla

Tekstiilien tuottajayhteisöt

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajat antavat tuottajayhteisölle tehtäväksi täyttää 22 a artiklassa säädetyt laajennettua tuottajan vastuuta koskevat velvoitteet niiden puolesta.

2. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että tuottajayhteisöt, joiden on tarkoitus täyttää laajennettua tuottajan vastuuta koskevat velvoitteet tuottajien puolesta 8 a artiklan 3 kohdan, 22 a artiklan, 22 b artiklan, 22 d artiklan ja tämän artiklan mukaisesti, saavat luvan toimivaltaiselta viranomaiselta.

3. Jäsenvaltioiden on vahvistettava kriteerit vaatimuksille, joiden perusteella tuottajayhteisölle voidaan antaa tehtäväksi laajennettua tuottajan vastuuta koskevien velvoitteiden täyttäminen tuottajan puolesta. Jäsenvaltioiden on erityisesti vaadittava tuottajayhteisöjä osoittamaan riittävää asiantuntemusta jätehuollosta ja kestävyydestä.

4. Jäsenvaltiot voivat poiketa 3 kohdassa säädetystä velvoitteesta, jos ne ovat 16 päivään lokakuuta 2025 mennessä jo vahvistaneet kriteerit, joilla varmistetaan, että tuottajayhteisölle voidaan antaa tehtäväksi laajennettua tuottajan vastuuta koskevien velvoitteiden täyttäminen tuottajan puolesta ainoastaan siinä tapauksessa, että se osoittaa asiantuntemuksensa jätehuollon alalla ja että kyseiset perusteet varmistavat sen, että tuottajayhteisö käsittelee jätteet kestävällä tavalla sekä rajoittaa jätehuollosta aiheutuvia ympäristövaikutuksia.

5. Sanotun rajoittamatta 8 a artiklan 4 kohdan soveltamista, jäsenvaltioiden on edellytettävä tuottajayhteisöjen varmistavan, että liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajien niille maksamat rahoitusosuudet

a) perustuvat asianomaisten tuotteiden painoon ja tarvittaessa määrään ja että niitä mukautetaan liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden osalta sellaisten ekologisen suunnittelun vaatimusten perusteella, jotka on hyväksytty asetuksen (EU) 2024/1781 nojalla, jotka ovat merkityksellisimpiä tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista syntyvän jätteen ehkäisemisen ja niiden käsittelyn kannalta, yhdenmukaisesti jätehierarkian ja niiden kyseisiä kriteerejä vastaavien mittausmenetelmien kanssa, jotka on hyväksytty mainitun asetuksen nojalla tai sellaisen muun unionin oikeuden perusteella, jossa vahvistetaan yhdenmukaistetut kestävyyskriteerit ja mittausmenetelmät tekstiilituotteille, tekstiileihin liittyville tuotteille ja jalkinetuotteille, ja joilla varmistetaan kyseisten tuotteiden ympäristökestävyyden ja kierron parantaminen;

b) ottavat huomioon tuottajayhteisöjen uudelleenkäytöstä, uudelleenkäyttöön valmistelusta tai kierrätetystä tekstiilijätteestä peräisin olevien uusioraaka-aineiden arvosta mahdollisesti saamat tulot;

c) varmistavat tuottajien yhdenvertaisen kohtelun alkuperään tai kokoon katsomatta eivätkä aiheuta kohtuutonta rasitetta liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita pieninä määrinä tuottaville tuottajille, mukaan lukien pienet ja keskisuuret yritykset.

6. Kun on tarpeellista käsitellä ultrapika- ja pikamuotia koskevia käytäntöjä sekä niihin liittyvää liitteessä IV c luetelluista tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista syntyvää turhaa jätettä, jäsenvaltiot voivat edellyttää tuottajayhteisöiltä rahoitusosuuksien mukauttamista tuottajien liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita ja jalkinetuotteita koskevien käytäntöjen perusteella eli sen mukaan, mikä on tällaisista käytännöistä johtuva tuotteen elinkaari ja ensimmäistä käyttäjää pidemmälle ulottuva kyseisten tuotteiden käyttöikä sekä miten tuottaja osallistuu kyseisten tuotteiden kierron sulkemiseen muuntamalla tekstiilijätteen raaka-aineiksi uusia tuotantoketjuja varten.

7. Sisämarkkinoiden vääristymisen välttämiseksi ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi asetuksen (EU) 2024/1781 4 artiklan, luettuna yhdessä sen 5 artiklan kanssa, nojalla hyväksyttyjen ekologisen suunnittelun vaatimusten kanssa komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan maksujen mukauttamista koskevat perusteet tämän artiklan 5 kohdan a alakohdan ja 6 kohdan soveltamista varten. Kyseiset täytäntöönpanosäädökset, jotka eivät koske rahoitusosuuksien tason tarkkaa määrittämistä, hyväksytään tämän direktiivin 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajayhteisöt perustavat erilliskeräysjärjestelmän liitteessä IV c lueteltuja käytettyjä tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita ja jalkinetuotteita sekä niistä syntyvää jätettä varten sen jäsenvaltion alueella, jossa ne asettavat kyseiset tuotteet ensimmäistä kertaa saataville markkinoilla, riippumatta kyseisten tuotteiden luonteesta, materiaalikoostumuksesta, kunnosta, nimestä, tuotenimestä, tavaramerkistä tai alkuperästä. Erilliskeräysjärjestelmän on

a) mahdollistettava 9 kohdan a alakohdassa tarkoitetuille toimijoille tällaisten käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden sekä niistä syntyvän jätteen keräys erilliskeräysjärjestelmän kautta ja siihen on kuuluttava tarvittavat käytännön järjestelyt tällaisten käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden sekä niistä syntyvän jätteen keräämiseksi ja kuljettamiseksi, mukaan lukien soveltuvien keräys- ja kuljetussäiliöiden tarjoaminen maksutta keräyspisteissä, jotka ovat osa tuottajayhteisön keräysjärjestelmää;

b) varmistettava, että tällaiset käytetyt tekstiilituotteet, tekstiileihin liittyvät tuotteet ja jalkinetuotteet sekä niistä syntynyt jäte kerätään keräyspisteissä, jotka ovat osa tuottajayhteisön keräysjärjestelmää, maksutta ja sellaisella keräystiheydellä, joka on mukautettu alueen laajuuteen ja tällaisten käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden sekä niistä syntyvän jätteen määrään, joka kyseisissä keräyspisteissä yleensä kerätään;

c) varmistettava, että jäte, jonka yhteisötalouden toimijat ja muut toimijat ovat tuottaneet tällaisista tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista, kerätään tuottajayhteisöjen ja yhteisötalouden toimijoiden ja muiden tällaisten toimijoiden kesken koordinoidusti maksutta keräyspisteistä, jotka ovat osa tuottajayhteisön keräysjärjestelmää.

Tuottajayhteisöjen väliseen koordinointiin on sovellettava unionin kilpailuoikeutta.

9. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 8 kohdassa tarkoitettu keräysjärjestelmä

a) koostuu keräyspisteistä, jotka tuottajayhteisöt ja niiden puolesta toimivat jätehuoltotoimijat perustavat yhteistyössä yhden tai useamman seuraavan toimijan kanssa: yhteisötalouden toimijat, vähittäismyyjät, viranomaiset tai kyseisten viranomaisten puolesta käytettyjä liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita ja jalkinetuotteita sekä niistä syntynyttä jätettä keräävät kolmannet osapuolet sekä vapaaehtoisten keräyspisteiden toimijat;

b) kattaa jäsenvaltion koko alueen, kun otetaan huomioon väestömäärä ja -tiheys, käytettyjen liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden sekä niistä syntyvän jätteen odotettu määrä sekä järjestelmän saatavilla oleminen ja läheisyys loppukäyttäjien kannalta, eikä rajoitu vain alueisiin, joilla kyseisten tuotteiden keräys ja myöhempi jätehuolto on kannattavaa;

c) pitää yllä jatkuvaa teknisesti toteutettavissa olevaa kasvua erilliskerättyjen käytettyjen liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden sekä niistä syntyvän jätteen määrässä ja vastaavaa vähennystä niistä kerätyn sekalaisen yhdyskuntajätteen määrässä, saatavilla olevien hyvien käytäntöjen perusteella.

10. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajayhteisöt eivät saa evätä paikallisten viranomaisten, yhteisötalouden toimijoiden tai muiden uudelleenkäyttöalan toiminnanharjoittajien osallistumista 8 kohdan nojalla perustettuun erilliskeräysjärjestelmään.

11. Rajoittamatta 8 kohdan a ja b alakohdan sekä 9 kohdan a alakohdan soveltamista jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhteisötalouden toimijat saavat ylläpitää ja käyttää omia erilliskeräyspisteitään ja että niitä kohdellaan yhdenvertaisesti tai suosivasti erilliskeräyspisteiden sijainnin suhteen. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhteisötalouden toimijoiden, jotka ovat osa 9 kohdan a alakohdan mukaista keräysjärjestelmää, ei tarvitse luovuttaa kerättyjä käytettyjä liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita ja jalkinetuotteita ja niistä syntynyttä jätettä tuottajayhteisöille.

12. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhteisötalouden toimijat, joilla on 11 kohdan mukaiset omat erilliskeräyspisteensä, toimittavat toimivaltaiselle viranomaiselle vähintään kerran vuodessa seuraavat tiedot erilliskerätyistä käytetyistä liitteessä IV c luetelluista tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista sekä niistä syntyneestä jätteestä määrinä painon mukaan:

a) uudelleenkäyttöön soveltuvaksi arvioitu määrä painon mukaan, ilmoittaen mahdollisuuksien mukaan viennin määrän painon mukaan;

b) uudelleenkäytön valmisteluun ja kierrätykseen, tapauksen mukaan erikseen kuitukierrätykseen, päätyvä määrä painon mukaan, ilmoittaen mahdollisuuksien mukaan viennin määrän painon mukaan; ja

c) muihin hyödyntämis- tai loppukäsittelytoimiin päätyvä määrä painon mukaan.

13. Poiketen siitä, mitä 12 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat vapauttaa kokonaan tai osittain yhteisötalouden toimijat 12 kohdassa tarkoitetusta tietojen toimittamista koskevasta velvoitteesta, jos tällaisten raportointivelvoitteiden täyttäminen aiheuttaisi suhteetonta hallinnollista rasitetta kyseisille toimijoille.

14. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 8 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi tuottajayhteisöt asettavat loppukäyttäjien saataville seuraavat tiedot tekstiilien tai jalkineiden kestävästä kulutuksesta, mukaan lukien käytetyt tuotteet vaihtoehtona, uudelleenkäytöstä ja käytöstäpoistovaiheen jätehuollosta tuottajien ensimmäistä kertaa markkinoilla saataville asettamien liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden osalta:

a) loppukäyttäjien rooli jätteen syntymisen ehkäisemisessä, mukaan lukien parhaat käytännöt, erityisesti kestävien kulutustottumuksien edistäminen ja tuotteiden käytönaikaisen hyvän hoidon edistäminen;

b) käytettävissä olevat järjestelyt tekstiilien ja jalkineiden uudelleenkäyttöä ja korjaamista varten;

c) keräyspisteiden sijainti;

d) loppukäyttäjien rooli oikeanlaisessa käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden sekä niistä syntyvän jätteen erilliskeräyksessä, myös lahjoittamisessa;

e) ympäristölle, ihmisten terveydelle sekä sosiaalisille ja ihmisoikeuksille seuraavista aiheutuvat vaikutukset: tekstiilituotanto, erityisesti pikamuodin käytännöt ja kulutus, tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista syntyvän jätteen kierrätys ja muu hyödyntäminen, loppukäsittely ja epäasianmukainen käytöstä poistaminen, kuten roskaaminen tai hävittäminen sekalaisena yhdyskuntajätteenä; sekä ympäristölle ja ihmisten terveydelle aiheutuvien vaikutusten lieventämiseksi toteutetut toimet.

15. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajayhteisö toimittaa 14 kohdassa tarkoitetut tiedot säännöllisesti, että tiedot ovat ajan tasalla ja että ne toimitetaan

a) verkkosivustolla tai muun sähköisen viestintävälineen kautta;

b) julkisissa tiloissa ja keräyspisteessä tapahtuvan tiedotuksen avulla;

c) koulutusohjelmien, valistuskampanjoiden ja yhteisön osallistamistoimien yhteydessä;

d) käyttäjien ja kuluttajien helposti ymmärtämällä kielellä tai ymmärtämillä kielillä laadittujen opasteiden avulla.

16. Jos jäsenvaltiossa on annettu useille tuottajayhteisöille tehtäväksi täyttää laajennettua tuottajan vastuuta koskevat velvoitteet tuottajien puolesta, jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseiset tuottajayhteisöt kattavat kyseisen jäsenvaltion koko alueen ja pyrkivät tarjoamaan käytettyjen liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden sekä niistä syntyvän jätteen erilliskeräysjärjestelmällä tasalaatuista palvelua koko alueella.

Jäsenvaltioiden on nimettävä toimivaltainen viranomainen tai nimitettävä riippumaton kolmas osapuoli valvomaan, että tuottajayhteisöt täyttävät velvoitteensa koordinoidusti unionin kilpailuoikeutta noudattaen. Jäsenvaltiot, joissa on annettu ainoastaan yhdelle tuottajayhteisölle tehtäväksi täyttää laajennettua tuottajan vastuuta koskevat velvoitteet tuottajien puolesta, voivat nimetä toimivaltaisen viranomaisen tai nimittää riippumattoman kolmannen osapuolen valvomaan, että tuottajayhteisö täyttää velvoitteensa unionin kilpailuoikeutta noudattaen.

17. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että tuottajayhteisöt varmistavat hallussaan olevien tietojen luottamuksellisuuden, kun on kyse yritysten sisäisistä tiedoista tai yksittäisiin tuottajiin tai niiden valtuutettuihin edustajiin suoraan liittyvistä tiedoista.

18. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajayhteisöt julkaisevat verkkosivustoillaan 8 a artiklan 3 kohdan e alakohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi

a) vähintään kerran vuodessa, jollei liikesalaisuudesta muuta johdu, seuraavat tiedot:

   i) ensimmäistä kertaa markkinoilla saataville asetettujen tuotteiden määrä, myös painon mukaan;

   ii) erilliskeräyksen määrä painon mukaan, kun on kyse käytetyistä liitteessä IV c luetelluista tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista sekä niistä syntyvästä jätteestä, täsmentäen erikseen tällaiset myymättä jääneet tuotteet;

   iii) tuottajayhteisön saavuttama uudelleenkäytön, uudelleenkäyttöön valmistelun ja kierrätyksen aste, täsmentäen erikseen kuitukierrätysasteen;

   iv) muun hyödyntämisen ja loppukäsittelyn aste; ja

   v) viennin osuus, kun on kyse käytetyistä liitteessä IV c luetelluista tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön, sekä liitteessä IV c luetelluista tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista syntyneestä jätteestä;

b) tiedot 19 kohdan mukaisesti valittujen jätehuoltotoimijoiden valintamenettelystä.

19. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajayhteisöt järjestävät jätehuoltotoimijoille avoimen ja syrjimättömän, läpinäkyviin sopimuksentekoperusteisiin perustuvan valintamenettelyn, jolla ei aiheuteta kohtuutonta rasitetta pienille eikä keskisuurille yrityksille, hankkiakseen

a) jätehuoltopalveluja 9 kohdan a alakohdassa tarkoitetuilta jätehuoltotoimijoilta; ja

b) jätteen myöhempää käsittelyä.

20. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajayhteisöt toimittavat vuosittain toimivaltaisille viranomaisille 18 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetut tiedot, joissa ilmoitetaan, mukaan lukien 18 kohdan a alakohdassa tarkoitetut asiaankuuluvat tiedot, joita edellytetään vuosittain liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita ensimmäistä kertaa markkinoilla saataville asettavilta tuottajilta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajayhteisöt ilmoittavat 18 kohdan a alakohdan iii, iv ja v alakohdassa tarkoitetut tiedot määrinä painon mukaan.

Tämän kohdan ensimmäisestä alakohdasta poiketen jäsenvaltioiden on edellytettävä, että tuottajayhteisöt pyytävät tuottajia, jotka ovat alle kymmenen henkilöä työllistäviä yrityksiä ja joiden vuosittainen liikevaihto ja vuosittainen tase eivät ylitä kahta miljoonaa euroa, toimittamaan vuosittain ainoastaan 18 kohdan a alakohdan i alakohdassa luetellut tiedot.

Komissio muuttaa komission täytäntöönpanosäädöksiä (EU) 2019/1004 ([4])* ja (EU) 2021/19 ([5])* siten, että ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tiedot sisällytetään niihin tämän direktiivin 37 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Muutetut täytäntöönpanosäädökset koskevat

a) tietoja raportointiaikataulusta;

b) eritelmiä tietojen raportoinnin rakenteesta ja muodosta, jotta varmistetaan tietojen konsolidoinnin yhdenmukaisuus, yhtenäisyys ja helppous tuottajayhteisöjen kannalta.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

22 d artikla

Tekstiilijätteen jätehuolto

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettyjen tekstiilien ja tekstiilijätteen keräyksen, lastaamisen, purkamisen, kuljetuksen ja varastoinnin infrastruktuuri ja muut toimet, muun muassa käytettyjen tekstiilien ja tekstiilijätteen käsittely, sekä myöhemmät lajittelu- ja käsittelyprosessit suojataan epäsuotuisilta sääoloilta ja mahdollisilta saastumislähteiltä, jotta estetään kerättyjen käytettyjen tekstiilien ja tekstiilijätteen vahingoittuminen ja ristikontaminaatio. Erilliskerätyt käytetyt tekstiilit ja tekstiilijäte on seulottava ammattimaisesti erilliskeräyspisteessä tai lajittelukeskuksessa muiden kuin kerättävien esineiden tai materiaalien tai mahdollisia saastumislähteitä olevien aineiden havaitsemiseksi ja poistamiseksi.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytetyt tekstiilituotteet, tekstiileihin liittyvät tuotteet ja jalkinetuotteet sekä niistä syntynyt jäte, jotka erilliskerätään, mukaan lukien 22 c artiklan 8 ja 11 kohdan mukaisesti, katsotaan kerättäessä jätteeksi.

Muiden tekstiilien kuin liitteessä IV c lueteltujen tuotteiden sekä käytöstä poistettujen, myymättä jääneiden liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden osalta jäsenvaltioiden on varmistettava, että tekstiilimateriaalien ja tekstiilituotteiden eri jakeet pidetään jätteen syntypaikassa erillään, jos tällainen erottaminen helpottaa myöhempää uudelleenkäyttöä, uudelleenkäyttöön valmistelua tai kierrätystä, myös kuitukierrätystä, ja se on teknologisen kehityksen perusteella mahdollista. Kyseinen erottaminen on toteutettava kustannustehokkaalla tavalla resurssien hyödyntämisen ja ympäristöhyötyjen maksimoimiseksi.

3. Poiketen siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, käytettyjä tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita ja jalkinetuotteita ei pidetä jätteenä keräyksen yhteydessä, jos loppukäyttäjät luovuttavat ne suoraan keräyspisteeseen ja uudelleenkäyttöalan toiminnanharjoittajat tai yhteisötalouden toimijat suorittavat suoraan keräyspisteessä ammattimaisen arvion, jonka mukaan ne soveltuvat uudelleenkäyttöön.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettyihin tekstiilituotteisiin, tekstiileihin liittyviin tuotteisiin ja jalkinetuotteisiin sekä niistä syntyneeseen jätteeseen, jotka erilliskerätään, mukaan lukien 22 c artiklan 8 ja 11 kohdan mukaisesti, sovelletaan lajittelutoimia jätehierarkian mukaisen käsittelyn varmistamiseksi.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lajittelutoimet, jotka koskevat käytettyjä tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita ja jalkinetuotteita sekä niistä syntyvää jätettä, jotka erilliskerätään, mukaan lukien 22 c artiklan 8 ja 11 kohdan mukaisesti, täyttävät seuraavat vaatimukset:

a) lajittelutoimella tuotetaan tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita ja jalkinetuotteita uudelleenkäyttöä ja uudelleenkäyttöön valmistelua varten siten, että etusijalle asetetaan tarpeen mukaan paikallinen lajittelu sekä paikallinen uudelleenkäyttö;

b) uudelleenkäyttötoimia varten tehtävässä lajittelussa tekstiilituotteet, tekstiileihin liittyvät tuotteet ja jalkinetuotteet lajitellaan riittävän tarkasti siten, että tuotekohtaisella lajittelulla erotetaan suoraan uudelleenkäyttöön soveltuvat jakeet niistä jakeista, jotka on tarkoitus valmistella uudelleenkäyttötoimiin, ja kohdennetaan tietyille uudelleenkäyttömarkkinoille soveltamalla ajantasaisia, vastaanottavien markkinoiden kannalta merkityksellisiä lajittelukriteerejä;

c) tuotteet, joiden katsotaan olevan soveltumattomia uudelleenkäyttöön, lajitellaan uudelleenvalmistusta ja kierrätystä ja, jos se on teknologisen kehityksen perusteella mahdollista, kuitukierrätystä varten, pyrkimällä suosimaan uudelleenvalmistusta kierrätyksen sijaan;

d) uudelleenkäyttöä varten toteutettavien lajittelutoimien ja myöhempien hyödyntämistoimien tuotos täyttää 6 artiklassa tarkoitetut jätteeksi luokittelun päättymistä koskevat kriteerit.

6. Jäsenvaltioiden on 1 päivään tammikuuta 2026 mennessä ja sen jälkeen viiden vuoden välein tehtävä kerätystä sekalaisesta yhdyskuntajätteestä koostumustutkimus sen määrittämiseksi, miten paljon se sisältää tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista peräisin olevaa jätettä tarvittaessa liitteessä IV c tarkoitettujen CN-koodien mukaisesti. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset voivat saatujen tietojen perusteella vaatia tuottajayhteisöjä toteuttamaan korjaavia toimia keräyspisteverkostonsa laajentamiseksi ja tiedotuskampanjoiden järjestämiseksi 22 c artiklan 14 ja 15 kohdan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseisten kartoitusten tulokset ovat yleisön saatavilla.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön, sekä tekstiilituotteista, tekstiileihin liittyvistä tuotteista ja jalkinetuotteista syntyvän jätteen erottamiseksi toisistaan jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat tarkastaa käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön mutta joiden epäillään olevan jätettä, siirrot käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön, siirroille 8 ja 9 kohdassa asetettujen vähimmäisvaatimusten noudattamiseksi ja seurattava tällaisia siirtoja tämän mukaisesti.

8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön, ammattimaisesti järjestetyt siirrot täyttävät 9 kohdassa säädetyt tietojen kirjaamista koskevat vähimmäisvaatimukset ja että niihin liitetään vähintään seuraavat tiedot:

a) jäljennös laskusta ja sopimuksesta, joka liittyy tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden myyntiin tai omistusoikeuden siirtoon ja jossa todetaan, että kyseiset tuotteet on tarkoitettu suoraan uudelleenkäyttöön ja että ne soveltuvat suoraan uudelleenkäyttöön;

b) todiste sellaisesta ennakkolajittelutoimesta tai suorasta ammattimaisesta arviosta tuotteen soveltuvuudesta uudelleenkäyttöön, joka on tehty tämän artiklan mukaisesti ja mahdollisuuksien mukaan 6 artiklan 2 kohdan nojalla vahvistettujen perusteiden mukaisesti, tietojen jäljennöksen muodossa kunkin lähetyksessä olevan paalin osalta ja pöytäkirja, jossa on kaikki tämän artiklan 9 kohdan mukaisesti kirjatut tiedot;

c) ilmoitus, jonka mukaan mikään lähetyksen sisältämistä materiaaleista ei ole 3 artiklan 1 kohdassa määriteltyä jätettä ja jonka on antanut luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on hallussaan käytettyjä tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita tai jalkinetuotteita, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön, ja joka järjestää ammattimaisesti käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön, kuljetuksia.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut siirrot on suojattu asiamukaisesti vahingoittumista vastaan kuljetuksen, lastaamisen ja purkamisen aikana, erityisesti riittävällä pakkausmateriaalilla ja kuorman asianmukaisella lastaamisella, millä varmistetaan, että uudelleenkäyttöön tarkoitettujen tekstiilien eheys ja laatu säilyvät koko kuljetusprosessin ajan.

9. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön, siirrot täyttävät seuraavat tietojen kirjaamista koskevat vähimmäisvaatimukset:

a) tiedot, jotka koskevat lajittelua, suoraa ammattimaista arviota tuotteen soveltuvuudesta uudelleenkäyttöön tai uudelleenkäyttöön valmistelua, kiinnitetään pitävästi mutta ei pysyvästi pakkaukseen;

b) tietoihin sisällytetään seuraavat tiedot:

i) paalissa olevan tuotteen tai olevien tuotteiden kuvaus, joka vastaa suurinta tekstiilituotteiden lajittelun tai uudelleenkäyttöön valmistelun yhteydessä käytettyä lajittelutarkkuutta, kuten vaatteiden tyyppi, koko, väri, se, kummalle sukupuolelle vaatteet on tarkoitettu ja materiaalikoostumus sekä muut tehokasta uudelleenkäyttöä edistävät ominaisuudet;

ii) lopullisesta lajittelusta tai uudelleenkäyttöön valmistelusta vastaavan yrityksen nimi ja osoite.

10. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos toimivaltaiset viranomaiset tai tarkastuksiin osallistuvat viranomaiset toteavat, että käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden ja jalkinetuotteiden, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön, suunnitellun siirron epäillään olevan jätettä, kustannukset, jotka aiheutuvat tarvittavista jätteeksi epäiltyjen käytettyjen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden, joiden on arvioitu soveltuvan uudelleenkäyttöön, analyyseistä, tarkastuksista ja varastoinnista, voidaan veloittaa liitteessä IV c lueteltujen tekstiilituotteiden, tekstiileihin liittyvien tuotteiden tai jalkinetuotteiden tuottajilta, niiden puolesta toimivilta kolmansilta osapuolilta tai muilta siirtoa järjestäviltä henkilöiltä.

([1])* Neuvoston asetus (ETY) N:o 2658/87, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1987, tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista (EYVL L 256, 7.9.1987, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj).

([2])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2025/1892, annettu 10 päivänä syyskuuta 2025, jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta (EUVL L, 2025/1892, 26.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/1892/oj).

([3])* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1150, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, oikeudenmukaisuuden ja avoimuuden edistämisestä verkossa toimivien välityspalvelujen yrityskäyttäjiä varten (EUVL L 186, 11.7.2019, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1150/oj).

([4])* Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/1004, annettu 7 päivänä kesäkuuta 2019, sääntöjen vahvistamisesta jätettä koskevien tietojen laskentaa, todentamista ja toimittamista varten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY mukaisesti ja komission täytäntöönpanopäätöksen C(2012) 2384 kumoamisesta (EUVL L 163, 20.6.2019, s. 66, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2019/1004/oj).

([5])* Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2021/19, annettu 18 päivänä joulukuuta 2020, yhteisen menetelmän ja muodon vahvistamisesta uudelleenkäyttöä koskevaa raportointia varten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY mukaisesti (EUVL L 10,12.1.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/19/oj).";

8) korvataan 29 artiklan 2 a kohta seuraavasti:

"2 a. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä erityisiä elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä koskevia ohjelmia, jotka voidaan esittää osana niiden jätteen syntymisen ehkäisemistä koskevia ohjelmia.";

9) lisätään artikla seuraavasti:

"*29 a artikla*

Elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä koskevat ohjelmat

1. Jäsenvaltioiden on arvioitava ja mukautettava elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä koskevia ohjelmiaan 9 a artiklan 4 kohdassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kyseisiin ohjelmiin on sisällytettävä vähintään 9 artiklan 1 kohdassa ja 9 a artiklan 1 kohdassa säädetyt toimenpiteet sekä tarvittaessa liitteissä IV ja IV a luetellut toimenpiteet, ja ne on toimitettava komissiolle viimeistään 17 päivänä lokakuuta 2027.

2. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä toimivaltaiset viranomaiset, jotka vastaavat niiden 9 a artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä koskevien toimenpiteiden koordinoinnista, jotka toteutetaan 9 a artiklan 4 kohdassa asetetun tavoitteen saavuttamiseksi, ja ilmoitettava asiasta komissiolle viimeistään 17 päivänä tammikuuta 2026. Tämän jälkeen komissio julkaisee kyseiset tiedot asiaankuuluvalla verkkosivustolla.";

10) muutetaan 37 artikla seuraavasti:

a) korvataan 3 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

"Jäsenvaltioiden on toimitettava Euroopan ympäristökeskukselle 9 artiklan 4 kohdan täytäntöönpanoa koskevat tiedot sekä 22 c artiklan 12 kohdassa, 22 c artiklan 18 kohdan a alakohdassa ja 22 c artiklan 20 kohdassa tarkoitetut tiedot joka vuosi. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle 9 a artiklan 2 kohdan täytäntöönpanoa koskevat tiedot joka vuosi.";

b) lisätään kohta seuraavasti:

”5 a. Jäsenvaltioiden on asetettava 9 a artiklan 2 kohtaan liittyvät laaduntarkastusraportit julkisesti saataville sen jälkeen, kun ne ovat arvioineet, vahingoittaako julkistaminen liikesalaisuuksien suojaa.”;

c) korvataan 7 kohta seuraavasti:

”7. Komissio antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa säädetään, missä muodossa tämän artiklan 1, 3, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetut tiedot toimitetaan. Toimittaessaan tietoja 11 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan täytäntöönpanosta jäsenvaltioiden on käytettävä jätteistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY täytäntöönpanoa koskevien jäsenvaltioiden kertomusten pohjana käytettävästä kyselylomakkeesta 18 päivänä huhtikuuta 2012 annetussa komission täytäntöönpanopäätöksessä vahvistettua muotoa. Kehitettäessä muotoa elintarvikejätettä koskevien tietojen toimittamiselle on otettava huomioon 9 a artiklan 3 kohdan mukaisesti kehitetty menetelmä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään tämän direktiivin 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.”;

11) muutetaan 38 a artikla seuraavasti:

a) korvataan 2 ja 3 kohta seuraavasti:

”2. Siirretään komissiolle 4 päivästä heinäkuuta 2018 viiden vuoden ajaksi 7 artiklan 1 kohdassa, 9 a artiklan 3 kohdassa, 11 a artiklan 10 kohdassa, 27 artiklan 1 ja 4 kohdassa sekä 38 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Siirretään komissiolle 17 päivästä huhtikuuta 2027 viiden vuoden ajaksi 22 a artiklan 5 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän viiden vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 7 artiklan 1 kohdassa, 9 a artiklan 3 kohdassa, 11 a artiklan 10 kohdassa, 22 a artiklan 5 kohdassa, 27 artiklan 1 ja 4 kohdassa sekä 38 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.”;

b) korvataan 6 kohta seuraavasti:

”6. Edellä olevan 7 artiklan 1 kohdan, 9 a artiklan 3 kohdan, 11 a artiklan 10 kohdan, 22 a artiklan 5 kohdan, 27 artiklan 1 ja 4 kohdan sekä 38 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.”;

12) lisätään 41 artiklaan kohta seuraavasti:

”Alle kymmenen henkilöä työllistäviin yrityksiin, joiden vuosittainen liikevaihto ja vuosittainen tase eivät ylitä kahta miljoonaa euroa, sovelletaan 22 a, 22 b, 22 c ja 22 d artiklaa 17 päivästä huhtikuuta 2029 alkaen.”;

13) lisätään artikla seuraavasti:

”*41 a artikla*

Uudelleentarkastelu

Komissio tarkastelee tätä direktiiviä sekä direktiiviä 1999/31/EY uudelleen 31 päivään joulukuuta 2029 mennessä. Arvioinnissa on arvioitava muun muassa myös

a) taloudellisen ja järjestämisvastuun tehokkuutta liitteessä IV c lueteltuja tekstiilituotteita, tekstiileihin liittyviä tuotteita ja jalkinetuotteita koskevissa laajennettua tuottajan vastuuta koskevissa järjestelmissä, jotka on perustettu tämän direktiivin nojalla tässä direktiivissä vahvistetuista vaatimuksista aiheutuvien kustannusten kattamiseksi, myös siltä osin kuin arvioidaan mahdollisuutta edellyttää rahoitusosuuksia etenkin suuremmilta kaupallisilta uudelleenkäyttöalan toiminnanharjoittajilta;

b) mahdollisuutta asettaa tekstiilijätteen syntymisen ehkäisemistä, keräystä, uudelleenkäyttöön valmistelua ja kierrätystä koskevia tavoitteita;

c) mahdollisuutta ottaa käyttöön sekalaisen yhdyskuntajätteen esilajittelu, jotta ehkäistään sellaisen jätteen syntymistä ja lähettämistä jätteenpolttolaitoksiin tai kaatopaikoille, joka voidaan valmistella uudelleenkäyttöön tai kierrättää.

Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen kyseisen arvioinnin tuloksista. Kertomukseen liitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotus.”;

14) lisätään tämän direktiivin liitteessä oleva teksti liitteeksi IV c.

2 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 17 päivänä kesäkuuta 2027. Niiden on viipymättä ilmoitettava tästä komissiolle.

Kyseisissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

3 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

4 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa 10 päivänä syyskuuta 2025.

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*
R. METSOLA	M. BJERRE

LIITE

”LIITE IV c

TUOTTEET, JOTKA KUULUVAT TIETTYJÄ TEKSTIILITUOTTEITA, TEKSTIILEIHIN LIITTYVIÄ TUOTTEITA JA JALKINETUOTTEITA KOSKEVAN LAAJENNETUN TUOTTAJAN VASTUUN PIIRIIN

Osa I

22 a artiklan soveltamisalaan kuuluvat tekstiilituotteet sekä tekstiileistä valmistetut vaatteet ja vaatetustarvikkeet, joita käytetään kotitalouksissa tai muissa yhteyksissä, jos tällaiset tuotteet vastaavat luonteeltaan ja koostumukseltaan kotitalouksissa käytettäviä tuotteita

CN-koodi	Kuvaus
61 – kaikki ryhmässä luetellut koodit	Vaatteet ja vaatetustarvikkeet, neulosta
62 – kaikki ryhmässä luetellut koodit	Vaatteet ja vaatetustarvikkeet, muuta kuin neulosta
6301	Vuode- ja matkahuovat (pois lukien 6301 10 00)
6302	Vuodeliinavaatteet, pöytäliinat ja niiden kaltaiset tavarat sekä pyyheliinat
6303	Verhot ja sisätilojen kaihtimet; kapat ja reunusverhot
6304	Muut sisustustavarat, ei kuitenkaan nimikkeeseen 9404 kuuluvat
6309	Käytetyt vaatteet ja muut käytetyt tekstiilitavarat, jalkineet ja päähineet
6504	Hatut ja muut päähineet, palmikoidut tai valmistetut kokoamalla mitä ainetta tahansa olevista kaistaleista, myös vuoratut ja somistetut
6505	Hatut ja muut päähineet, neulotut tai virkatut tai neuloksesta, pitsistä, pitsikankaasta, huovasta tai muusta tekstiilimetritavarasta (ei kuitenkaan kaistaleista) tehdyt, myös vuoratut ja somistetut; mitä ainetta tahansa olevat hiusverkot, myös vuoratut ja somistetut

Osa II

22 a artiklan soveltamisalaan kuuluvat jalkineet sekä vaatteet ja vaatetustarvikkeet, jotka eivät pääasiassa koostu tekstiileistä ja joita käytetään kotitalouksissa tai muissa yhteyksissä, jos tällaiset tuotteet vastaavat luonteeltaan ja koostumukseltaan kotitalouksissa käytettäviä tuotteita

CN-koodi	Kuvaus
4203	Vaatteet ja vaatetustarvikkeet nahasta tai tekonahasta (paitsi jalkineet, päähineet ja niiden osat sekä 95 ryhmän tavarat, esim. säärisuojukset ja miekkailupäähineet)
6401	Vedenpitävät jalkineet, joiden ulkopohjat ja päälliset ovat kumia tai muovia ja joiden päällisiä ei ole kiinnitetty pohjaan eikä koottu ompelemalla, niittaamalla, naulaamalla, ruuvaamalla, tapittamalla tai niiden kaltaisella menetelmällä

CN-koodi	Kuvaus
6402	Muut jalkineet, joiden ulkopohjat ja päälliset ovat kumia tai muovia
6403	Jalkineet, joiden ulkopohjat ovat kumia, muovia, nahkaa tai tekonahkaa ja päälliset nahkaa
6404	Jalkineet, joiden ulkopohjat ovat kumia, muovia, nahkaa tai tekonahkaa ja päälliset tekstiiliainetta
6405	Muut jalkineet”.